

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ
УКРАЇНИ**

Державний біотехнологічний університет

**Факультет економічних відносин та
фінансів**

Кафедра фінансів, банківської справи та страхування

ПОДАТКИ І ПОДАТКОВА ПОЛІТИКА

**Методичні рекомендації
для практичних та семінарських занять**

**для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
денної та заочної форм навчання
спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»**

Харків, 2022

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Державний біотехнологічний університет

Факультет економічних відносин та фінансів

Кафедра фінансів, банківської справи та страхування

ПОДАТКИ І ПОДАТКОВА ПОЛІТИКА

**Методичні рекомендації
для практичних та семінарських занять**

**для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
денної та заочної форм навчання
спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»**

**Затверджено
рішенням Науково-методичної ради
ФЕВФ ДБТУ
Протокол № 2
від 25.01.2022**

Харків, 2022

УДК 336.22(075.8)

Податки і податкова система / методичні рекомендації для практичних та семінарських занять для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти денної та заочної форм навчання спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»; упоряд.: І.С. Андрющенко, С.В. Степаненко. – Харків: ДБТУ, 2022 – 94с.

Дане навчальне видання містить теми семінарських і практичних занять, джерела літератури, наведено комплекс завдань, що розвивають аналітичні здібності у здобувачів, вміння приймати конкретні економічні рішення.

РЕЦЕНЗЕНТИ:

***Колупаєва І. В.** – професор кафедри економічної кібернетики та управління економічною безпекою Харківського національного університету радіоелектроніки, доктор економічних наук, професор.*

***Шелест О. Л.** – доцент кафедри міжнародного бізнесу, фінансів та обліку навчально-наукового Харківського торговельно-економічного інституту Української інженерно-педагогічної академії, кандидат економічних наук, доцент.*

Відповідальний за випуск: к.е.н., доц. Ставерська Т.О.

Розглянуто на засіданні кафедри фінансів, банківської справи та страхування ДБТУ (протокол №15 від 18.01.2022 р.)

Схвалено і рекомендовано до друку науково-методичною радою факультету економічних відносин та фінансів ДБТУ (протокол № 2 від 25.01.2022)

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
ТЕМА 1 СУТНІСТЬ І ВИДИ ПОДАТКІВ.....	7
ТЕМА 2 ОРГАНІЗАЦІЯ ПОДАТКОВОЇ СИСТЕМИ	10
ТЕМА 3 ПОДАТОК НА ДОДАНУ ВАРТІСТЬ	177
ТЕМА 4 АКЦИЗНИЙ ПОДАТОК.....	25
ТЕМА 5 МИТО	34
ТЕМА 6 ПОДАТОК НА ПРИБУТОК ПІДПРИЄМСТВ	39
ТЕМА 7 ПОДАТОК НА ДОХОДИ ФІЗИЧНИХ ОСІБ	46
ТЕМА 8 СПРОЩЕНА СИСТЕМА ОПОДАТКУВАННЯ СУБ'ЄКТІВ МАЛОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА	61
ТЕМА 9 ІНШІ ПОДАТКИ	66
ТЕМА 11 НАПРЯМИ І ФОРМИ РЕАЛІЗАЦІЇ ПОДАТКОВОЇ ПОЛІТИКИ	79
ТЕМА 12 ПОДАТКОВА ПОЛІТИКА В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ ..	81
ПЕРЕЛІК ТЕМ ДЛЯ ВИКОНАННЯ ІНДИВІДУАЛЬНО- ДОСЛІДНОГО ЗАВДАНН	855
ПИТАННЯ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДО ЕКЗАМЕНУ	88
ЛІТЕРАТУРА.....	91

ВСТУП

Ефективність податкової системи є передумовою вирішення соціальних і економічних завдань, а також здійснення інших функцій, які виконує держава на даному етапі історичного розвитку. У період проведення реформ дуже важливим є податкове регулювання, адже саме від ефективності податкової політики залежить результат економічних реформ. Управління податковою сферою є складним процесом, що вимагає висококваліфікованих спеціалістів, добре обізнаних як з теоретичними аспектами оподаткування, так і з практичними питаннями щодо нарахування та стягнення податків і розробки стратегічних напрямів податкової політики. Дисципліна «Податки і податкова політика» є складовою підготовки таких фахівців.

Мета дисципліни «Податки і податкова політика» є формування системи теоретичних знань і прикладних навичок щодо формування податкової політики країни, організації податкового регулювання економічних та соціальних процесів, механізму дії окремих інструментів податкового регулювання, а також особливостей реалізації регулюючої функції податків в системі оподаткування України.

Завдання дисципліни «Податки і податкова політика»: засвоєння теоретичних та організаційних основ податкової системи та податкової політики, методики розрахунків, порядку сплати прямих і непрямих податків юридичними та фізичними особами, діяльності державної фіскальної служби.

Насамкінець, студенти повинні знати:

– сутність та види податків, які стягуються в Україні;

- сутність та направлення податкової політики держави;
- структуру податкової системи, взаємодію її основних ланок.

Студенти повинні вміти:

- здійснювати розрахунки податків;
- обчислювати розмір пільг щодо оподаткування;
- надавати рекомендації щодо вибору системи оподаткування
- визначати напрями податкових політики.

Студенти повинні мати уявлення:

- про організацію податкової роботи Державної фіскальної служби України;
- про порядок сплати податків.

На практичному занятті студенти формують вміння та навички, необхідні їм у професійній діяльності. Основна мета практичного заняття – поглиблювати, деталізувати, розширювати знання, які отримали студенти під час лекції та самостійної роботи. Практичні заняття сприяють розвитку стилю наукового економічного мислення, дозволяють уточнити ступінь засвоєння студентами матеріалу, а також виступають як засіб зворотного зв'язку між викладачем та студентом.

Практичні заняття проводяться за тематикою згідно з робочою програмою, вибір завдань визначається викладачем у процесі вивчення кожної теми.

Готуючись до практичного або семінарського заняття, студентам необхідно ознайомитись з нормативно-правовими актами, навчальними виданнями, що ввійшли до списку рекомендованої літератури. З кожної теми студентові запропоновані конкретні джерела з наведеного списку літератури, які розкривають зміст теми. Під час роботи з літературою студенту потрібно ознайомитися зі змістом та дібрати необхідний для вивчення матеріал.

Наведені тести дають можливість студентам заздалегідь підготуватися до практичних занять, до індивідуальних робіт та контрольних робіт, які проводяться з метою перевірки засвоєних знань студентом.

Практичні завдання та ситуації дають можливість студентам вдало використовувати набуті теоретичні знання і давати відповіді на питання з проблем оподаткування. З кожної теми наведений приклад розв'язання практичного задавання, інші завдання студенти повинні розв'язувати самостійно, використовуючи норми діючого законодавства. Такий вид роботи дає можливість сформулювати не тільки професійні, але й аналітичні здібності, які необхідні студентам у майбутній їх роботі.

У методичних рекомендаціях також наведено перелік тем, для виконання індивідуально-дослідного завдання, яке передбачено робочою програмою.

Завдання до практичних та семінарських занять з дисципліни «Податки і податкова політика» дозволяють розвивати у студентів практичні навички та аналітичні здібності на базі викладеного теоретичного матеріалу. Видання містить тестові завдання, практичні завдання та ситуації, список рекомендованої літератури. Комплекс матеріалів та завдань, наведених у виданні, формують вміння та навички, необхідні студентам у їхній професійній діяльності.

Поєднання теоретичної та практичної складових дисципліни «Податки і податкова політика» дає змогу студентам ефективно засвоїти та значно поглибити знання з оподаткування, а також навчитися самостійно коментувати норми податкового законодавства у майбутньому.

ТЕМА 1 СУТНІСТЬ І ВИДИ ПОДАТКІВ

План семінарського заняття

1. Економічна сутність і функції податків.
2. Види податків і податкових платежів та їх класифікація.

Тести

1. До загальнодержавних податків та інших обов'язкових платежів належать:
 - А. Акцизний податок.
 - Б. Єдиний податок.
 - В. збір за місця паркування транспортних засобів.
 - Г. Туристичний збір.
2. До місцевих податків та інших обов'язкових платежів належать:
 - А. Податок на доходи фізичних осіб.
 - Б. Податок на прибуток.
 - В. Збір за провадження деяких видів підприємницької діяльності.
 - Г. Мито.
3. Залежно від рівня державних структур, які встановлюють податки, податки поділяються на:
 - А. Загальнодержавні та місцеві.
 - Б. Податки на доходи, споживання і майно.
 - В. Прямі та непрямі.
 - Г. Розкладні та квотарні, або окладні.
4. Що таке податкова ставка?
 - А. Це величина податку на одиницю оподаткування.

- Б. Це частка податку в доході платника.
- В. Це одиниця виміру об'єкта податку.
- Г. Процентне вираження податку.

5. Непрямим податком є ...

- А. Податок на прибуток.
- Б. Податок на доходи фізичних осіб.
- В. Туристичний збір.
- Г. Мито;

6. Уряд країни прийняв рішення про те, що річний дохід, який не перевищує 10 тис. грошових одиниць, буде оподатковуватися податком за ставкою 12%, від 10 до 15 тис. грошових одиниць — за ставкою 20%, вище 15 тис. грошових одиниць — за ставкою 30%. Це...

- А. Пропорційна ставка податку.
- Б. Прогресивна ставка податку.
- В. Фіксована ставка податку.
- Г. Регресивна ставка податку.

7. Суб'єкт податку – це:

- А. Фізична або юридична особа, на яку законом покладено обов'язок сплачувати податок.
- Б. Предмет, який підлягає оподаткуванню.
- В. Це дохід, який підлягає оподаткуванню.
- Г. Сума податку, яка підлягає сплаті в бюджет.

8. Прогресивна ставка податку – це:

- А. Ставка постійна і не залежить від величини оподаткованої бази.
- Б. Ставка зростає по мірі зростання оподаткованої бази.
- В. Ставка знижується по мірі зростання оподаткованої бази.

Г. Ставка зростає із зростанням величини оподаткованої бази, але кожний наступний приріст менше за попередній.

9. Пропорційна ставка податку – це:

А. Ставка постійна і не залежить від величини оподаткованої бази.

Б. Ставка зростає по мірі зростання оподаткованої бази.

В. Ставка знижується по мірі зростання оподаткованої бази.

Г. Ставка зростає із зростанням величини оподаткованої бази, але кожний наступний приріст менше за попередній.

10. Абсолютною є ставка податку, згідно з якою розмір податкових нарахувань встановлюється.

А. В кратному відношенні від мінімальної заробітної плати кожної одиниці вимірювання бази оподаткування.

Б. В кратному відношенні до одиниці вартісного виміру бази оподаткування.

В. В процентному відношенні до одиниці вартісного виміру бази оподаткування.

Г. Як фіксована грошова величина стосовно кожної одиниці виміру бази оподаткування.

Практичні завдання

Завдання 1

Ціна реалізації продукції складає 12250,5 грн.
Визначити суму податку на додану вартість.

Відповідь

Ціна виробника складає 100%; сума податку на додану вартість 20%; а ціна реалізації – 120%. Виходячи з цього, сума податку на додану вартість складає:

$$12250,5 \times \frac{100\%}{120\%} = 10208,75 \text{ грн.}$$

Завдання 2

Ціна реалізації продукції у підприємства-виробника продукту становить 16500 грн. Визначити суму податку на додану вартість.

Завдання 3

У січні підприємство-виробник товарів харчування, виробило продукцію, собівартість якої становила 255000 грн., розрахунковий прибуток – 65000 грн. Визначити ціну реалізації і суму податку на додану вартість.

ТЕМА 2 ОРГАНІЗАЦІЯ ПОДАТКОВОЇ СИСТЕМИ

План семінарського заняття

1. Принципи побудови ефективної податкової системи.
2. Структура податкової системи України.
3. Критерії оцінки податкової системи.

Тести

1. Податкове навантаження на макрорівні визначається як:

А. Співвідношення податкових надходжень та надходжень до загальнообов'язкових державних соціальних фондів до валового внутрішнього продукту.

Б. Співвідношення податку на прибуток до доходу.

В. Співвідношення податкових надходжень до сукупного національного доходу.

Г. Співвідношення податкових надходжень до валового внутрішнього продукту.

2. Податкове навантаження на мікрорівні визначається як:

А. Співвідношення податкових надходжень до валового внутрішнього продукту.

Б. Співвідношення податку на прибуток до доходу, отриманого платником податку.

В. Співвідношення податкових надходжень до сукупного національного доходу.

Г. Співвідношення.

3. Принцип побудови податкової системи, який забезпечує незмінність податків і зборів (обов'язкових платежів) і їх ставок, а також податкових пільг протягом бюджетного року – це:

А. Принцип справедливості.

Б. Принцип рівнозначності.

В. Принцип стабільності.

Г. Принцип соціальної справедливості.

4. Принципи побудови податкової системи, який забезпечує впровадження норм щодо сплати податків і зборів (обов'язкових платежів), визначених на підставі достовірних даних про об'єкти оподаткування за звітний період, та встановлення відповідальності платників

податків за порушення податкового законодавства встановлення строків сплати – це:

- А. Принцип рівномірності сплати.
- Б. Принцип рівнозначності.
- В. Принцип економічної обґрунтованості.
- Г. Принцип обов'язковості.

5. Принцип побудови податкової системи, який забезпечує соціальну підтримку малозабезпечених верств населення шляхом запровадження економічно обґрунтованого неоподатковуваного мінімуму доходів громадян та застосування диференційованого і прогресивного оподаткування громадян, які отримують високі та надвисокі доходи це:

- А. Принцип справедливості.
- Б. Принцип рівнозначності.
- В. Принцип стабільності.
- Г. Принцип соціальної справедливості.

6. Принцип побудови податкової системи, який забезпечує встановлення строків сплати податків і зборів (обов'язкових платежів), виходячи з необхідності забезпечення своєчасного надходження коштів до бюджету для фінансування витрат – це:

- А. Принцип рівномірності сплати
- Б. Принцип рівнозначності
- В. Принцип економічної обґрунтованості
- Г. Принцип соціальної справедливості.

7. Принцип побудови податкової системи, який забезпечує встановлення податків і зборів (обов'язкових платежів) на підставі показників розвитку національної економіки та фінансових можливостей з урахуванням

необхідності досягнення збалансованості витрат бюджету з його доходами – це:

- А. Принцип рівномірності сплати.
- Б. Принцип рівнозначності.
- В. Принцип економічної обґрунтованості.
- Г. Принцип соціальної справедливості.

8. Показник оцінки податкової системи з точки зору фіскальної справедливості, який розраховується як відношення фактичних податкових надходжень до планових – це:

- А. Коефіцієнт виконання планових податкових надходжень.
- Б. Коефіцієнт ефективності податкових надходжень.
- В. Коефіцієнт “якості” сплати податків.
- Г. Коефіцієнт податкового навантаження.

9. Показник оцінки податкової системи з точки зору фіскальної справедливості, який розраховується як відношення фактичних податкових надходжень за вирахуванням надходжень у не грошовій формі та надходжень від штрафів і фінансових санкцій до запланованих – це:

- А. Коефіцієнт виконання планових податкових надходжень.
- Б. Коефіцієнт ефективності податкових надходжень.
- В. Коефіцієнт “якості” сплати податків.
- Г. Коефіцієнт податкового навантаження.

10. Характеристика оптимальної податкової системи, яка досягається створенням та впровадженням Податкового кодексу, зведенням до мінімуму поправок до законів та їх завчасність –це :

- А. Ефективність.

- Б. Справедливість.
- В. Трансперантність.
- Г. Рівнозначність.

Практичні завдання

Завдання 1

При складанні бюджету обсяг податкових надходжень від податку на прибуток на 2021 році був запланований у розмірі 2450 тис. грн., а фактично склав 2500 тис. грн.

Визначити коефіцієнт виконання планових податкових надходжень від податку на прибуток.

Відповідь

Коефіцієнт виконання планових податкових надходжень (K_B) розраховується як відношення фактичних податкових надходжень (Π_Φ) до планових (Π_Π):

$$K_B = \frac{\Pi_\Phi}{\Pi_\Pi}$$

або у процентах, %

$$K_B = \frac{\Pi_\Phi}{\Pi_\Pi} \times 100\%$$

Таким чином:

$$K_B = \frac{2500}{2450} = 1,02 \text{ або } K_B = \frac{2500}{2450} \times 100\% = 102\%$$

Виконання планових надходжень з податку на прибуток склало 102%.

Завдання 2

Обсяг всіх податкових надходжень до державного (зведеного) бюджету в 2020 р. становив 50 млрд грн., а у 2021 р. – 65 млрд грн. За даний період валовий внутрішній продукт склав відповідно у 2020 р. 120 млрд грн., а у 2021 р. – 140 млрд грн.

Визначити, як змінилося податкове навантаження в країні?

Відповідь

Податкове навантаження (ПН) на макрорівні визначається як співвідношення податкових надходжень та надходжень до загальнообов'язкових державних соціальних фондів (НП) до валового внутрішнього продукту (ВВП):

$$\text{ПН} = \frac{\text{НП}}{\text{ВВП}} \times 100\%.$$

Податкове навантаження розраховується:

$$\text{ПН}_{2020} = \frac{50}{120} \times 100\% = 41,67\%$$

$$\text{ПН}_{2021} = \frac{65}{140} \times 100\% = 46,43\%$$

Податкове навантаження 2021 році зросло на 4,67% у порівнянні з 2020 роком. У 2021 році податкове навантаження склало 46,43 %.

Завдання 3

Обсяг фактичних податкових надходжень бюджету за звітний період становив 550 тис. грн., в тому числі сума негрошових надходжень — 45 тис. грн., надходження від штрафів і фінансових санкцій — 9 тис. грн., планова сума податкових надходжень — 530 тис. грн. Обчислити коефіцієнт «якості» сплати податків.

Завдання 4

Динаміка податкових надходжень до бюджету міста представлена у таблиці. Визначити коефіцієнт виконання планових податкових надходжень за 2010–2011 рр. по кожному виду податків.

Таблиця – Податкові надходження до бюджету, тис.

грн

Податкові надходження	2020 рік		2021 рік	
	план	факт	план	факт
Податок на додану вартість	254	260	275	260
Податок на прибуток	345	305	380	395
Податок на доходи фізичних осіб	145	165	145	135

Завдання 5

Визначити, як змінилося податкове навантаження в країні за 2011-2015 рр. за податками та у цілому за податковими надходженнями? Дані для аналізу наведені у таблиці.

Таблиця – Податкові надходження по країні

Показники	Роки			
	2017	2018	2019	2020
Податкові надходження разом, млн грн. в тому числі:				
Податок на додану вартість та акциз	422274,1	493360,6	502048,1	538896,2

Податки на прибуток, доходи та збільшення ринкової вартості	141945,3	188624,1	217040,4	225976,3
Інші податки	62934,3	71830,9	80687,5	86243,1
Валовий внутрішній продукт, млн грн.	2982920	3558706	3974564	4194102

Джерело: <https://index.minfin.com.ua/ua/finance/budget/gov/income/2017/>

ТЕМА 3 ПОДАТОК НА ДОДАНУ ВАРТІСТЬ

План семінарського заняття

1. Економічна сутність та особливості податку на додану вартість. Об'єкт та ставки податку.
2. Пільги по податку на додану вартість.
3. Порядок визначення бази оподаткування.
4. Податкова накладна та податкова декларація з податку на додану вартість.

Тести

1. Вартість зворотної тари включається в базу оподаткування податком на додану вартість утримувача (покупця) у разі, якщо:

А. Протягом терміну позовної давності, визначеної законом, з моменту отримання, вона не буде повернута відправнику (продавцю).

Б. Не буде повернута відправнику (продавцю) протягом 12 календарних місяців з моменту її отримання.

В. Не буде повернута відправнику (продавцю) в строки, що перевищують 30 календарних днів з моменту її отримання.

Г. Продавець в звітному періоді, на який приходиться повернення зворотної тари не є платником податку на додану вартість.

2. У випадку повернення платнику податку на додану вартість — продавцю товарів, що були продані особам, які не були платниками цього податку на момент такого, продажу продавцю дозволяється зменшення суми податкового зобов'язання:

А. Якщо за повернуті товари покупцю надається інший товар.

Б. Якщо за повернуті товари покупець сплатив комісію.

В. Якщо за повернуті товари покупцю надається повна грошова компенсація їх вартості.

Г. Не дозволяється коригування податкового зобов'язання з податку на додану вартість.

3. Датою виникнення податкових зобов'язань з податку на додану вартість є:

А. Дата зарахування коштів на рахунок платника.

Б. Дата оприбуткування готівки в касу платника.

В. Дата відвантаження продукції.

Г. Будь-яка з подій, що сталася раніше.

4. Документом, що засвідчує право на одержання податкового кредиту з податку на додану вартість, є

А. Рахунок-фактура

Б. Виписаний податковий вексель

В. Податкова накладна

Г. Декларація з податку на додану вартість

5. Оригінал податкової накладної з податку на додану вартість

А. Видають покупцеві
Б. Залишають у продавця
В. Передають до податкової інспекції
Г. Не має значення у якій з вищеназваних осіб він буде

6. Датою виникнення податкових зобов'язань з податку на додану вартість при імпортуванні товарів є:

А. Дата списання коштів з валютного рахунку як попередня оплата.

Б. Дата купівлі валюти для розрахунків за імпортовані товари.

В. Дата подання ввізної митної декларації.

Г. Дата оприбуткування імпортованих товарів на складі.

7. Здійснення господарських операцій, що не оподатковуються податком на додану вартість:

А. Зменшує суму податкового зобов'язання і суму податкового кредиту платника податку на додану вартість.

Б. Зменшує суму податкового зобов'язання платника податку на додану вартість, суму податкового кредиту не зменшує.

В. Збільшує суму податкового зобов'язання та суму податкового кредиту.

Г. Не змінює сум податкового зобов'язання і податкового кредиту.

8. Що з переліченого не є обов'язковим реквізитом податкової накладної з податку на додану вартість:

А. Номер свідоцтва про реєстрацію платника податку на додану вартість

Б. Печатка покупця

В. Печатка продавця

Г. Одиниця виміру товару

9. Який з перерахованих реквізитів не є обов'язковим у податковій накладній з податку на додану вартість:

А. Порядковий номер податкової накладної.

Б. Номер розрахункового рахунку продавця.

В. Загальна сума коштів, що підлягає сплаті з урахуванням податку на додану вартість.

Г. Дата виписки податкової накладної.

10. В Україні діють такі ставки з податку на додану вартість:

А. 20%, 7%, 0%;

б) 20%, 0%;

в) 17%;

г) 17% і 0%.

11. Платник податків зобов'язаний самостійно сплатити суму податку на додану вартість (ПДВ), зазначену у поданій ним податковій декларації:

А. Протягом 20 календарних днів, наступних за останнім календарним днем звітного періоду.

Б. Протягом місяця, наступного за звітним.

В. Протягом 10 календарних днів, наступних за останнім днем відповідного граничного строку подання декларації з ПДВ.

Г. До 25 числа місяця, наступного за звітним.

12. Податковий період по податку на додану вартість:

А. Календарний квартал або календарний місяць.

Б. Календарний рік.

В. Календарний квартал.

Г. Календарний місяць.

Практичні завдання

Завдання 1

На основі наведених даних визначити суму податку на додану вартість до сплати за березень 2021 року:

04.03 – відвантажена продукція на суму 54000 грн. з ПДВ ТОВ «Вектор».

07.03 – отримано за продукцію від ТОВ «Вектор» - 54000 грн. з ПДВ.

16.03 – відвантажено продукцію ПП «Геліос» - 72000 грн. з ПДВ.

16.03 – придбано матеріали для невиробничих потреб – 48000 грн. з ПДВ.

19.03 – відвантажено продукцію фірмі «Балтика» (Латвія) – 30000 грн.

19.03 – повернута підприємством «Оптика» продукція – 96000 грн. з ПДВ.

22.03 – отримано та оплачено послугу від нерезидента на суму 30000 грн. з ПДВ.

25.03 – поставлено дитячому садку дитяче харчування – 6600 грн.

25.03 – отримано в оперативний лізинг обладнання на суму - 9000грн.

28.03 – отримано кошти від підприємства «Балтика» за продукцію – 30000 грн.

28.03 – реалізовано акції підприємства «Фаетон» - 155000 грн.

Рішення пояснити відповідно до вимог чинного податкового законодавства.

Які строки сплати та подання звітності податку на додану вартість?

Відповідь

Розрахункова формула:

Сума ПДВ до сплати в бюджет = податкове

зобов'язання (ПЗ) – податковий кредит (ПК)

04.03 – податкове зобов'язання (ПЗ) $54000/6 = 9000$ грн.;

07.03 – операція вже віднесена до ПЗ, за подією, що відбулася раніше (04.10) (ст.187.1 ПКУ);

16.03 – ПЗ, $72000/6 = 12000$ грн.;

16.03 – не відноситься до суми податкового кредиту (ПК), тому що матеріали придбані для невиробничих потреб;

19.03 – операції експорту оподатковуються за ставкою 0 % (ст. ПКУ 195.1.1)

19.03 – зменшення суми ПЗ на суму повернутої продукції $96000/6 = 16000$ грн. (корегування ПЗ);

22.03 – згідно норм ПКУ (ст.201) ПК виникає лише у наступному періоді. У звітному виникає ПЗ $=30000/6 = 5000$ грн.;

25.10 – постачання продуктів дитячого харчування не є об'єктом оподаткування (ст. 197.1.1 ПКУ);

25.03 – оперативний лізинг (крім фінансового) не є об'єктом оподаткування (ст.196.1.2 ПКУ);

28.03 – операції експорту оподатковуються за ставкою 0 %;

28.03 – реалізація акцій не є об'єктом оподаткування ПДВ (ст.196.1.1 ПКУ).

Таким чином,

$ПЗ = 9000 + 12000 + 5000 - 16000 = 10000$ грн.

$ПК = 0$ грн.

Сума ПДВ до сплати в бюджет за березень 2021 року 10000 грн.

Строки сплати ПДВ протягом 10 календарних днів після закінчення строків подання звітності.

Строки подання Декларації з ПДВ протягом 20 календарних днів після закінчення звітного періоду (звітного місяця).

Завдання 2

Фірма протягом податкового періоду одержала такі показники:

Назва товарів	Випуск, шт.	Реалізовано, шт.	Вартість за одиницю, в т.ч. ПДВ, грн.
А	1400	1680	546,98
Б	3000	2990	555,44
В	1100	1359	732,98

Для виготовлення вказаних товарів фірмою закуплено сировини і матеріалів на 989532 грн. (в т.ч. ПДВ), які використані у виробничому процесі. На підставі наведених даних необхідно визначити: а) податкове зобов'язання; б) податковий кредит; в) суму ПДВ, яка підлягає сплаті в бюджет; г) скласти податкову декларацію на бланку встановленої форми.

Завдання 3

За звітний період підприємство «Всесвіт» реалізувало 22 одиниці офісного обладнання, собівартість 1 одиниці складає 4505,5 грн. Норма прибутку становить – 25%. За цей же період було закуплено сировини на суму 84555,00 грн. з урахуванням ПДВ, з яких для виробничих цілей було використано 65%. Визначити суму ПДВ, яку підприємство повинно сплатити до бюджету при реалізації такого офісного обладнання.

Завдання 4

На основі наведених даних визначити суму податкових зобов'язань, податкового кредиту та суму ПДВ за вересень 2021 року.

03.09 – згідно вантажної митної декларації у фірми «Петреску» (Румунія) придбано запасні частини для вантажного автомобіля на суму 2800 грн. з ПДВ.

03.09 – ТОВ «Оранж» відвантажено продукцію на суму 120000 грн. з ПДВ.

04.09 – повернута підприємством «Оранж» продукція – 106000 грн. з ПДВ.

06.09 – у АТ «Омелія» придбано ювелірні прикраси 20 600 грн. з ПДВ.

10.09 – сплачено за запасні частини фірмі «Петреску» для вантажного автомобіля на суму 2 800 грн. з ПДВ.

13.09 – поставлено ЗОСШ № 19 харчування на суму 2800 грн.

22.09 – у підприємства Ореол придбано товари для невиробничих потреб 1140 грн.

Рішення пояснити відповідно до вимог чинного податкового законодавства.

Які строки сплати та подання звітності з податку на додану вартість?

Завдання 5

Суб'єкт зовнішньоекономічної діяльності ПАТ «Офісекспорт» протягом податкового періоду придбало для використання в оподаткованих ПДВ операціях матеріали на суму 105260 тис. грн., (в тому числі ПДВ). В цьому ж періоді підприємством реалізовано на вітчизняному ринку продукцію на суму 7350 тис. грн., без урахування ПДВ та експортовано продукції на суму 1875 тис. грн. Визначити суми ПДВ, що належить до сплати в бюджет.

ТЕМА 4 АКЦИЗНИЙ ПОДАТОК

План семінарського заняття

1. Економічна сутність акцизного податку.
3. Підакцизні товари та ставки податку. Особливості обчислення податку за адвалорними ставками.
4. Особливості обчислення податку окремих видів діяльності.

Тести

1. Що з переліченого не належить до підакцизних товарів:
 - А. Тютюнові вироби.
 - Б. Нафтопродукти, скраплений газ.
 - В. Автомобілі легкові, кузови до них, причепа на напівпричепа, мотоцикла.
 - Г. Ювелірні вироби.
2. Ставки акцизного податку на легкові автомобілі залежать від:
 - А. Тільки від об'ємів циліндрів двигуна.
 - Б. Тільки від терміну використання об'єкту.
 - В. Виробника підакцизного товару.
 - Г. Об'єму циліндрів двигуна та терміну використання об'єкту.
3. Маркування марками акцизного податку підлягають:
 - А. Тільки алкогольні напої.
 - Б. Легкові автомобілі та причепа.
 - В. Легкові автомобілі та мотоцикла.
 - Г. Алкогольні напої та тютюнові вироби.

4. Датою виникнення податкових зобов'язань щодо підакцизних товарів, вироблених на території України є:

А. Дата складання податкової декларації.

Б. Дата складання акта про виготовлення підакцизної продукції.

В. Дата їх виготовлення.

Г. Дата їх реалізації виробником.

5. Строки сплати акцизного податку залежать від:

А. Середньомісячної суми акцизного податку за звітний рік.

Б. Середньомісячної суми акцизного податку за попередній рік.

В. Форми власності платника.

Г. Виду підакцизних товарів (продукції).

6. Декларацію з акцизного податку платники податку з підакцизних товарів, вироблених на митній території України, та імпортери алкогольних напоїв та тютюнових виробів мають подавати:

А. Щомісяця не пізніше 20 числа наступного періоду.

Б. Щомісяця не пізніше 10 числа наступного періоду.

В. Щоквартально не пізніше 20 числа наступного періоду.

Г. Щоквартально не пізніше 10 числа наступного періоду.

7. Підприємства-виробники тютюнових виробів сплачують акцизний податок:

А. Щомісячно до 20 числа місяця, наступного за звітним.

Б. Щомісячно до 20 числа місяця, наступного за звітним.

В. Потягом 10 календарних днів, що настають за останнім днем граничного строку для подання податкової декларації за місяць.

Г. Протягом 10-ти календарних днів, наступних за останнім календарним днем звітного (податкового) місяця.

8. В Україні передбачено справляння акцизного податку за ставками:

А. Адвалорними.

Б. Твердими.

В. Специфічними.

Г. За адваорними та специфічними.

9. Маркування алкогольних напоїв і тютюнових виробів марками акцизного податку здійснюється:

А. Органами Державної фіскальної служби.

Б. Покупцями продукції.

В. Органами Державної фіскальної служби та виробниками продукції.

Г. Виробниками продукції.

10. Обчислення сум акцизного податку з тютюнових виробів здійснюється за:

А. Адвалорними ставками

Б. Специфічними ставками

В. Фіксованими ставками

Г. Адвалорними та специфічними одночасно.

Практичні завдання

Завдання 1

Визначити суму акцизного податку та суму, яку потрібно сплатити за марки акцизного податку за наступних умов.

Лікero-горілочаний завод має три технологічні лінії, що дозволяють випускати горілку в пляшках різної місткості. Тривалість робочого дня – 8 годин. Завод працює за п'ятиденним графіком. Ставка акцизного податку за 1 л 100% спирту складає 133,31 грн. Вартість однієї марки акцизного податку 0,1926 грн. Показники випуску продукції наведено в таблиці.

Таблиця – Показники випуску продукції

Назва товару	Кількість продукції, виготовленої за одну годину, пляшок	Місткість пляшки, л	Вміст спирту, %
Горілка	650	0,5	40
Горілка	235	0,2	40
Горілка	356	0,75	40

Відповідь

Знаходимо обсяги реалізації:

$$650 \times 8 \times 22 = 114\,400 \text{ пляшок}$$

$$235 \times 8 \times 22 = 41\,360 \text{ пляшок}$$

$$356 \times 8 \times 22 = 62\,656 \text{ пляшок}$$

Знаходимо суми акцизного податку:

$$131,31 \text{ грн. за } 100\% \text{ спирту за } 1 \text{ л}$$

$$\text{За } 1 \text{ л } 40\% \text{ спирту} = 131,31 \times 0,4 = 52,524 \text{ грн.}$$

$$114\,400 \times 0,5 \times 52,524 = 3\,004\,372,80 \text{ грн.}$$

$$41\,360 \times 0,2 \times 52,524 = 434\,478,53 \text{ грн.}$$

$$62\,656 \times 0,75 \times 52,524 = 2\,468\,207,81 \text{ грн.}$$

Усього сума акцизного податку:

$$3\,004\,372,80 + 434\,478,53 + 2\,468\,207,81 = 5\,907\,059,14 \text{ грн.}$$

Сума за марки акцизного податку:

$$(114\,400 + 41\,360 + 62\,656) \times 0,1926 = 42\,066,92 \text{ грн.}$$

Завдання 2

Підприємство протягом звітного періоду реалізувало наступну продукцію:

1. Сигарети з фільтром «Х». Максимальна роздрібна ціна на сигарети з фільтром за власною назвою «Х» 70,0 грн. Фактичні обсяги реалізації за податковий період становили 12500 пачок.

2. Сигарети без фільтру «У». Максимальна роздрібна ціна на сигарети без фільтру за власною назвою «У» 45 грн. Фактичні обсяги реалізації за податковий період становили 7000 пачок.

Ставки акцизного податку:

- 2257,4 грн. за 1000 шт. сигарет з фільтром з тютюну та 12% максимальної роздрібною ціни.

- 2257,4 грн. за 1000 шт. сигарет без фільтру з тютюну та 12% максимальної роздрібною ціни.

(Відповідно до статті 215.3.2 ПКУ)

Розмір плати за марки акцизного податку для тютюнових виробів 0,091 грн. за одну марку.

Визначити суму акцизного податку та суму, яку потрібно сплатити за марки акцизного податку. Рішення пояснити відповідно до вимог чинного законодавства.

Розв'язання

1. Розрахуємо кількість сигарет, реалізованих у звітному періоді:

12 500 x 20=250 000 (шт.) – сигарети «X»;
7 000 x 20=140 000 (шт.) – сигарети «Y».

2. Розрахуємо суму акцизного податку на сигарети відповідно до статті 215.3.2 ПКУ:

2.1 Сигарети за власною назвою «X»

250 000 : 1000 x 2 257,40 = 564 350 (грн.) – за специфічною ставкою;

12 500 x 70 x 12:100=105 000 (грн.) – за адвалорною ставкою;

564 350 + 105 000 = 669 350 (грн.) – сума податку.

2.2 Сигарети за власною назвою «Y»

140 000 : 1000 x 2 257,40 = 316 036 (грн.) – за специфічною ставкою;

7 000 x 45 x 12:100=37 800 (грн.) – за адвалорною ставкою;

316 036 + 37 800 = 353 836 (грн.) – сума податку.

3. Відповідно до статті 215.3.3 ПКУ мінімальне акцизне податкове зобов'язання зі сплати акцизного податку на сигарети з фільтром становить 3019,85 грн. за 1000 шт., на сигарети без фільтру – 3019,85 грн. за 1000 шт., звідси проводимо розрахунок:

250 000 : 1000 x 3 019,85 = 754 962,50 (грн.)

Сума акцизного податку на сигарети за власною назвою «X» становить 669 350 грн., що менше суми мінімального акцизного податкового зобов'язання 754 962,50 грн, тому сума акцизного податку становитиме 754 962,50 грн.

140 000 : 1000 x 3 019,85 = 422 779,00 (грн.)

Сума акцизного податку на сигарети за власною назвою «У» становить 353 836 грн., що менше суми мінімального акцизного податкового зобов'язання 422 779,00 грн, тому сума акцизного податку становитиме 422 779,00 грн.

4. Розрахуємо загальну суму акцизного податку, яку повинно сплатити підприємство:

$$754\,962,50 + 422\,779,00 = 1\,177\,741,50 \text{ (грн.)}$$

5. Розрахуємо плату за марки акцизного податку:

$$(12\,500 + 7\,000) \times 0,091 = 1\,774,50 \text{ (грн.)}$$

Сума акцизного податку становить **1 177 741,50 грн.**

Сума, яку потрібно сплатити за марки акцизного податку становить **1 774,50 грн.**

Завдання 3

Підприємство у податковому періоді виготовило та відвантажило у торговельну мережу вина.

Вид товару	Ємність пляшки, л	Кількість пляшок, штук	Ставка акцизного збору, грн за 1 л
Вина виноградні натуральні	0,70	1500	0,01
Вина натуральні з доданням спирту та міцні (кріплені)	0,75	4250	12,23
Вина ігристі	0,75	2100	8,42

Визначити суму акцизного податку, яку потрібно сплатити до бюджету.

Відповідь

1. Сума акцизного податку за окремими видами товару:

а) вина виноградні натуральні:

$$1\ 500 \text{ пляшок} \times 0,7 \text{ л} \times 0,01 \text{ грн.} = 10,5 \text{ грн.}$$

б) вина натуральні з доданням спирту та міцні

(кріплені):

$$4\ 250 \text{ пляшок} \times 0,75 \text{ л} \times 2,00 \text{ грн.} = 38\ 983,13 \text{ грн.}$$

в) вина ігрісті

$$2\ 100 \text{ пляшок} \times 0,75 \text{ л.} \times 8,42 \text{ грн.} = 13\ 261,50 \text{ грн.}$$

2. Разом акцизного податку:

$$10,5 \text{ грн} + 38\ 983,13 \text{ грн} + 13\ 261,50 \text{ грн} = 52\ 255,13$$

грн.

В і д п о в і д ь: 11365,5 грн.

Завдання 4

Підприємство у податковому періоду виготовило та відвантажило у торговельну мережу:

– вина виноградні натуральні у кількості 2100 пляшок ємністю 0,75 л;

– вина натуральні з доданням спирту та міцні (кріплені) у кількості 4300 пляшок ємністю 0,7 л;

– вина ігрісті у кількості 2300 пляшок ємністю 0,75 л;

– горілка (ємність 0,5 л), вміст спирту 40 % – 1852 пляшок;

– горілка (ємність 0,25 л), вміст спирту 40 % – 990 пляшок;

Визначити суму акцизного податку та суму, яку потрібно сплатити за марки акцизного податку. Рішення пояснити відповідно до вимог чинного податкового законодавства.

Завдання 5

Підприємство протягом звітного періоду реалізувало наступну продукцію:

1. Сигарети з фільтром «Bond». Максимальна роздрібна ціна на сигарети з фільтром за власною назвою «Bond» 63,00 грн. Фактичні обсяги реалізації за податковий період становили 1700 пачок. Передано військовому шпиталю 700 пачок.

Ставки акцизного податку:

– 2257,4 грн. за 1000 шт. сигарет з фільтром з тютюну та 12 % максимальної роздрібної ціни.

Мінімальне акцизне податкове зобов'язання зі сплати акцизного податку на сигарети становить 3019,85 грн

Розмір плати за марки акцизного податку для тютюнових виробів — 0,091 грн. за одну марку.

Визначити суму акцизного податку та суму, яку потрібно сплатити за марки акцизного податку. Рішення пояснити відповідно до вимог чинного податкового законодавства.

Завдання 6

Львівський лікер-горілчаний завод має три технологічні лінії, що дозволяють випускати горілку в пляшках різної місткості. Тривалість робочого дня – 8 годин. Завод працює за п'ятиденним графіком. Показники випуску продукції наведено в таблиці.

Таблиця – Показники виготовленої продукції

Назва товару	Кількість продукції, виготовленої за одну годину, пляшок	Місткість пляшки, л	Вміст спирту, %
Горілка	2025	0,50	40
Горілка	455	0,20	40
Горілка	80	0,75	40

Визначте суму акцизного податку, яку підприємство сплатить за виготовлену та відвантажену протягом червня продукцію? Яку суму заплатить підприємство за марки акцизного податку?

ТЕМА 5 МИТО

План семінарського заняття

1. Економічна сутність і види мита. Єдиний митний тариф.
2. Порядок нарахування та сплати мита.
3. Використання пільг при сплаті мита. Режим безмитного ввезення.
4. Повернення надміру стягненого та стягнення недобраного мита.

Тести

1. Мито – це:
 - А. Непрямий податок, який стягується при перетині митного кордону, тобто при імпорті, експорті та транзиті товарів.
 - Б. Непрямий податок, стягується з товарів, які ввозяться чи вивозяться через митний кордон країни.
 - В. Непрямий податок, що стягується з високорентабельних та монопольних товарів, що ввозяться чи вивозяться через митний кордон країни.
 - Г. Усі відповіді вірні.
2. Митний збір це:

А. Мито, що стягується митницями при надходженні товарів на внутрішній ринок.

Б. Плата за оформлення документів за розмитнення товарів.

В. Непрямий податок, встановлений для захисту вітчизняного виробника.

Г. Прямий податок.

3. За напрямком переміщення товарів мито буває:

А. Експортне, імпортне, транзитне.

Б. Адвалорне, специфічне, комбіноване.

В. Антидемпінгове, компенсаційне, спеціальне.

Г. Преференційне, пільгове, повне (загальне).

4. За способом нарахування мито буває:

А. Експортне, імпортне, транзитне.

Б. Адвалорне, специфічне, комбіноване.

В. Антидемпінгове, компенсаційне, спеціальне.

Г. Преференційне, пільгове, повне (загальне).

5. За принципом обмеження мито буває:

А. Експортне, імпортне, транзитне.

Б. Адвалорне, специфічне, комбіноване.

В. Антидемпінгове, компенсаційне, спеціальне.

Г. Преференційне, пільгове, повне (загальне).

6. За принципом заохочення мито буває:

А. Експортне, імпортне, транзитне.

Б. Адвалорне, специфічне, комбіноване.

В. Антидемпінгове, компенсаційне, спеціальне.

Г. Преференційне, пільгове, повне (загальне).

7. За порядком встановлення мито буває:

А. Автономне, конвенційне.

- Б. Адвалорне, специфічне, комбіноване.
- В. Антидемпінгове, компенсаційне, спеціальне.
- Г. Експортне, імпортне, транзитне.

8. Порядок нарахування та сплати ввізного мита здійснюється на основі:

- А. Платіжних доручень.
- Б. Вантажно-митної декларації.
- В. Податкової накладної.
- Г. Рахунку.

9. Мито сплачується:

- а) під час перетину митного кордону;
- б) під час оприбуткування товарно-матеріальних цінностей;
- в) під час продажу товарно-матеріальних цінностей;
- г) надається відстрочка по сплаті з використанням векселів.

10. На окремі товари та інші предмети може встановлюватися сезонне ввізне і вивізне мито на строк:

- А. Не більше чотирьох місяців з моменту їх встановлення.
- Б. Не менше чотирьох місяців з моменту їх встановлення.
- В. Не більше шести місяців з моменту їх встановлення.
- Г. Не менше шести місяців з моменту їх встановлення.

11. До митних платежів відносяться:

- А. мито
- Б. мито і ПДВ

В. мито і акцизний податок на ввезені на митну територію України товари

Г. мито, ПДВ і акцизний податок на ввезені на митну територію України товари

12. Сума надміру стягнутого мита підлягає поверненню власникові товарів та інших предметів на його вимогу протягом ...

А. 1 року з моменту митного оформлення.

Б. 3 місяців з моменту митного оформлення.

В. 6 місяців з моменту митного оформлення.

Г. не повертається.

Практичні завдання

Завдання 1

Підприємство ввозить на митну територію два товари – зернові культури і каву. Вартість придбаних імпортованих товарів, ставки мита і курс іноземної валюти, встановлений Національним банком України, наведені у таблиці.

Показники	Зернові культури	Кава
1. Вартість придбаних імпортованих товарів, дол. США	5000	12000
2. Ставка мита по митному тарифу, %	10	5
3. Курс долара США, встановленого Національним банком України, грн	28,0	28,0

Визначити суму ввізного мита за імпорт товарів, яке повинно сплатити в бюджет підприємство згідно даних митної декларації.

Відповідь

1. Сума мита в іноземній валюті:

а) зернові культури – 5000 долл. США x 10 % :
100 % = 500 долл. США

б) кава – 12000 долл. США x 5 % : 100 % = 600 долл.
США.

2. Разом мита до сплати (в іноземній валюті):

500 долл. США + 600 долл. США = 1100 долл.
США.

3. Сума мита до сплати в бюджет (в національній валюті):

1100 долл. США x 28,0 грн = 30800 грн.

Завдання 2

Визначити суму ввізного мита, яке повинно сплатити в бюджет підприємство, якщо вартість придбаних імпортних товарів згідно митної декларації 45250 долл. США; ставка мита по митному тарифу – 25 %; курс долара США, встановленого Національним банком України на день подачі митної декларації 28,0 грн.

Завдання 3

Визначити суми ввізного мита, митних зборів та податку на додану вартість, які потрібно сплатити в бюджет, за даними таблиці.

Таблиця – Дані про діяльність підприємства

Показники	Одиниця виміру	Значення
1. Вартість придбаних імпортних товарів	дол. США	7540

2. Ставка мита по митному тарифу	%	20
3. Ставка митного збору	%	0,3
4. Виручка від перепродажу імпортованих товарів в Україні	грн.	145700

Завдання 4

На виконання умов зовнішньоекономічного контракту (договору купівлі-продажу) ТОВ «Паритет» (м. Київ) отримало від Корпорації «Вісла» (м. Варшава, Польща) товар (хімічну сировину) на суму 120 тис. доларів США. Згідно з поданим перевізником рахунком вартість перевезення на території України становить 250,00 доларів США. Ставка ввізного мита на цей товар становить 25%. Митний збір – 0,2% митної вартості товару. Визначити, які податки сплатить підприємство.

ТЕМА 6 ПОДАТОК НА ПРИБУТОК ПІДПРИЄМСТВ

План семінарського заняття

1. Економічна сутність податку на прибуток.
2. Сутність, функції та методи нарахування амортизації. Класифікація груп основних засобів та інших необоротних активів.
3. Ставка та порядок обчислення податку на прибуток підприємств.
4. Особливості оподаткування окремих видів діяльності.

Тести

1. Ставка податку на прибуток становить:
 - А. 20%.
 - Б. 15%.
 - В. 18%.
 - Г. 16%.

2. Визначити об'єкт оподаткування податком на прибуток підприємства, якщо доходи підприємства від реалізації продукції за звітний період становили 1800 тис. грн. (з ПДВ), витрати, пов'язані з виготовленням цієї продукції 750 тис. грн., сума нарахованої амортизації – 9800 грн.
 - А. 740,2 тис. грн.
 - Б. -9050 тис. грн.
 - В. 750 тис. грн.
 - Г. 1040,2 тис. грн.

3. До складу витрат, необхідних для визначення об'єкта оподаткування податком на прибуток, включаються:
 - А. Витрати на оплату праці робітників.
 - Б. Суми штрафів, які потрібно сплатити за рішенням суду.
 - В. Суми нарахованих дивідендів.
 - Г. Суми попередньої оплати товарів.

4. При визначенні об'єкта оподаткування податком на прибуток дохід від реалізації товарів визнається:
 - А. За датою отримання коштів за ці товари, без переходу права власності;
 - Б. За датою або отримання коштів, або переходу права власності на такий товар;
 - В. За датою переходу покупцеві права власності на такий товар;

Г. За датою отримання коштів, враховуючи термін постачання.

5. Підприємством здійснено витрати на придбання матеріалів, що утворюють основу виготовлення товарів, у сумі 1200 тис. грн. з урахуванням податку на додану вартість. Яку суму буде віднесено до витрат при обчисленні податку на прибуток підприємства:

А. 1200 тис. грн.

Б. 1000 тис. грн.

В. 600 тис. грн.

Г. 500 тис. грн.

6. Витрати на придбання об'єктів основних засобів для невиробничого призначення:

А. Включаються до складу витрат при визначенні податку на прибуток.

Б. Зменшують балансову вартість виробничих засобів відповідної групи.

В. Підлягають амортизації у податковому обліку.

Г. В податковому обліку не відображаються.

7. Податковий період з податку на прибуток:

А. Календарний квартал або календарний місяць.

Б. Календарний рік.

В. Календарний квартал.

Г. Календарний місяць.

8. До складу витрат, що враховуються під час визначення об'єкта оподаткування податком на прибуток, включають:

А. Витрати на організацію та проведення прийомів, свят, розваг.

Б. Суми єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування.

В. Витрати на, придбання та розповсюдження подарунків.

Г. Суми штрафів, які потрібно сплатити за рішенням суду.

9. Податок на прибуток розраховується:

А. Виключно із застосуванням коригування фінансового результату на податкові різниці

Б. Без коригування фінансового результату на податкові різниці

В. Із застосуванням коригування фінансового результату на податкові різниці та без такого коригування

Г. Без урахування податкових різниць

10. Нарахування амортизації у податковому обліку здійснюється з урахуванням:

а) норм амортизації;

б) діяльності підприємства;

в) складу групи основних засобів;

г) мінімально допустимих строків корисного використання об'єкта.

11. Амортизація у податковому обліку нараховується із застосуванням таких методів:

А. Прямолінійного, зменшення залишкової вартості, прискореного зменшення залишкової вартості, кумулятивного, виробничого.

Б. В залежності від норми амортизації.

В. Кумулятивного та виробничого.

Г. Зменшення залишкової вартості та прискореного зменшення залишкової вартості.

Практичні завдання

Завдання 1

Визначити суму податку на прибуток, яку потрібно перерахувати до бюджету за I квартал 2021 року, якщо протягом звітного періоду відбулися наступні операції:

1) на розрахунковий рахунок отримано виручку від реалізації продукції (продукція передана покупцеві ТОВ «Дельта») - 2080 тис. грн. (з ПДВ);

2) перераховано банку суму процентів у розмірі 8000 грн. за використання кредиту;

3) нарахована заробітна плата 95,0 тис. грн., єдиний соціальний внесок – 22 %;

На початок звітного періоду підприємство має такі основні засоби з балансовою вартістю:

- будівлю - первісна вартість 855000 грн., ліквідаційна вартість – 25000 грн. Строк експлуатації 18 років. Використовується прямолінійний метод нарахування амортизації. У використанні 4-й рік;

- легковий автомобіль – первісна вартість 220 000 грн., ліквідаційна вартість – 7000 грн. Строк використання – 7 років. Використовується кумулятивний метод нарахування амортизації, у використанні 3 -й рік.

Рішення пояснити відповідно до чинного податкового законодавства. Визначити строки сплати та подання звітності з податку на прибуток.

Відповідь

1) на розрахунковий рахунок отримано виручку від реалізації продукції (продукція передана покупцеві ТОВ «Дельта») – **2080** тис. грн. (з ПДВ) відносимо до Доходу (далі Д) за виключенням ПДВ

2) перераховано банку суму процентів у розмірі **8000** грн. за використання кредиту; відносимо на витрати

(далі В)

3) нарахована заробітна плата **95** тис. грн., єдиний соціальний внесок - **22%**; В

Розрахунок амортизації:

Амортизація:

Будівля (прямолінійний метод) = $(855 - 25) / 18 / 4 =$
11,53 тис. грн.

Легковий автомобіль (кумулятивний метод) = $38,04 / 4 =$
9,51 тис. грн.

Роки	Термін використання	Кумулятивний коефіцієнт	Сума амортизації
1	7	7/28	$213 * 7/28 = 53,25$
2	6	6/28	$213 * 6/28 = 45,64$
3	5	5/28	$213 * 5/28 =$ 38,04
4	4	4/28	$213 * 4/28 = 30,43$
5	3	3/28	$213 * 3/28 = 22,82$
6	2	2/28	$213 * 2/28 = 15,21$
7	1	1/28	$213 * 1/28 = 7,61$

Розрахункова формула суми податку на прибуток, яка підлягає сплаті в бюджет:

$\Sigma \text{ПНП} = \text{ОП Ч} (\text{Спнп} / 100) - \text{АВ} - \text{П}$

де ОП – оподаткований прибуток.

Спнп – ставка податку на прибуток.

АВ – авансові внески з податку на прибуток з дивідендів.

П – плата за патенти.

ОП = Доходи згідно ПКУ (Д) – Витрати згідно ПКУ

(В) – Інші витрати

$V = 8000 + 98000 + 21560 + 11530 + 9510 = 148600$ грн.

$D = 980 * 5/6 = 816667$ грн.

$\Sigma \text{ПНП} = (816667 - 148600) * 0,18 = 120252,06$ тис. грн.

Сума податку на прибуток, яку потрібно перерахувати до бюджету за I квартал 2021 року складе 120252,06 грн.

Строки сплати податку на прибуток протягом 10 календарних днів після закінчення строків подання звітності.

Строки подання Декларації з податку на прибуток протягом 40 календарних днів після закінчення звітного періоду (звітного кварталу).

Завдання 2

Визначити суму податку на прибуток, яку потрібно перерахувати до бюджету за I квартал 2021 року, якщо протягом звітного періоду відбулися наступні операції:

1) на розрахунковий рахунок отримано виручку від реалізації продукції (продукція передана покупцеві ТОВ «Дельта») - 5940 тис. грн. (з ПДВ)

2) перераховано банку суму процентів у розмірі 9500 грн. за використання кредиту;

3) нарахована заробітна плата 97250 грн., єдиний соціальний внесок - 22 %;

На початок звітного періоду підприємство має такі основні засоби з балансовою вартістю:

- будівлю - первісна вартість 855 000 грн., ліквідаційна вартість - 12 000 грн. Строк експлуатації 20 років. Використовується прямолінійний метод нарахування амортизації. У використанні 2-й рік;

- легковий автомобіль - первісна вартість 175000 грн., ліквідаційна вартість – 4500 грн. Строк використання – 7 років. Використовується кумулятивний метод нарахування амортизації, у використанні 4 -й рік.

Рішення пояснити відповідно до чинного податкового законодавства. Визначити строки сплати та подання звітності з податку на прибуток.

Завдання 4

Визначити суму витрат, які враховуються при визначенні оподаткованого прибутку при визначенні податку на прибуток, якщо за звітний період витрати, пов'язані з придбанням сировини, становили 24000 тис. грн. (з ПДВ), витрати на оплату праці — 3000 тис. грн., сума відрахувань на соціальні фонди — 1000 тис. грн., витрати на рекламу — 600 тис. грн. (з ПДВ), витрати на утримання об'єктів соціальної сфери — 2000 тис. грн., нараховані відсотки за борговими зобов'язаннями, у зв'язку з веденням господарської діяльності — 1500 тис. грн., витрати на організацію презентації — 2500 тис. грн., сума штрафу, сплаченого за рішенням арбітражного суду, становила 30 тис. грн.

Завдання 5

Визначити суму податку на прибуток підприємства, якщо виручка від реалізації продукції (з податком на додану вартість) – 351 тис. грн., собівартість реалізованої продукції – 250 тис. грн., витрати на збут, які пов'язані з реалізацією товарів, виконанням робіт, наданням послуг – 10 тис. грн.; витрати на збут, які пов'язані з реалізацією товарів, виконанням робіт, наданням послуг – 5 тис. грн.

ТЕМА 7 ПОДАТОК НА ДОХОДИ ФІЗИЧНИХ ОСІБ

План семінарського заняття

1. Економічна сутність податку на доходи фізичних осіб.
2. Об'єкт оподаткування та ставки податку.
3. Податкова соціальна пільга та порядок її застосування.

4. Податкова знижка та порядок її застосування.
5. Особливості оподаткування окремих видів доходів фізичних осіб.

Тести

1. Визначити суму, яку платник може включити до податкової знижки по податку на доходи фізичних осіб, якщо загальна площа житла, яка придбана за рахунок іпотечного кредиту дорівнює 67 м², а за податковий рік платник сплатив суму процентів по іпотечному кредиту у розмірі 5200 грн.

- А. 780 грн.
- Б. 5200 грн.
- В. 3484 грн.
- Г. 7761 грн.

2. До складу загального місячного оподаткованого доходу по податку на доходи фізичних осіб включаються:

- А. Доходи від надання майна в оренду.
- Б. Аліменти, які виплачуються платнику податку.
- В. Сума стипендії, яка виплачується студенту, аспіранту із бюджету і не перевищує розміру встановленого прожиткового мінімуму для працездатної особи на місяць з урахуванням коефіцієнту 1,4.
- Г. Грошові кошти, надані роботодавцем як допомога на лікування і медичне обстеження.

3. Сукупний оподатковуваний дохід (податку на доходи фізичних осіб) у вигляді заробітної плати самотньої матері (самотньому батькові) на кожну дитину віком до 18 років зменшується на:

- А. 150 % соціальної пільги.
- Б. 200 % соціальної пільги.
- В. 50 % соціальної пільги.
- Г. Не зменшується.

4. Оподаткування податком на доходи фізичних осіб вигащів в лотерею здійснюється за ставкою:

- А. 5%.
- Б. 18%.
- В. 30%.
- г) 0%.

5. Якщо платник податку на доходи фізичних осіб є самозайнятою особою, то податкова соціальна пільга щодо отриманих нею доходів від такої діяльності ...

- А. Не застосовується.
- Б. Застосовується.
- В. Застосовується на 50%.
- Г. Застосовується на 100%.

6. Платник податку на доходи фізичних осіб має право включити до складу податкової знижки звітного року такі витрати, фактично понесені ним протягом такого звітного року:

А. Суму коштів або вартість майна, переданих платником податку у вигляді пожертвувань або благодійних внесків неприбутковим організаціям, зареєстрованим в Україні, у розмірі, що не перевищує 4 % суми його загального оподаткованого доходу такого звітного року.

Б. Суму коштів, сплачених платником податку на користь закладів освіти для компенсації вартості середньої професійної або вищої форми навчання такого платника податку.

В. Косметичне лікування або косметичну хірургію (включаючи косметичне протезування, не пов'язане з медичними показаннями).

Г. Лікування та протезування зубів з використанням дорогоцінних металів, гальванопластики та порцеляни.

7. Якщо платник податку на доходи фізичних осіб не скористався правом на нарахування податкової знижки за наслідками звітного податкового року, то таке право на наступні податкові роки ...

А. Переноситься.

Б. Не переноситься.

В. Переноситься тільки у розмірі 50 %.

Г. Переноситься тільки у розмірі 25 %.

8. У разі якщо платник податку має право на застосування податкової соціальної пільги по податку на доходи фізичних осіб з двох і більше підстав, податкова соціальна пільга застосовується:

А. Один раз з підстави, що передбачає її найбільший розмір.

Б. За всіма підставами.

В. За всіма підставами по 50%.

Г. За однією підставою на 100%, а за іншою – на 50%.

9. Визначте ставку податку для доходів у вигляді дивідендів по акціях та/або інвестиційних сертифікатах, корпоративних правах, нарахованих нерезидентами, інститутами спільного інвестування та суб'єктами господарювання, які не є платниками податку на прибуток::

А. 0 %.

Б. 5 %.

В. 9 %.

Г. 18 %.

10. Об'єкти спадщини (нерухоме майно) оподатковуються податком на доходи фізичних осіб при отриманні спадщини членами сім'ї першого ступеня споріднення:

А. 0 %.

Б. 5 %.

В. 18 %.

Г. 30 %.

11. За поточний рік особа продала одну квартиру за 1 270 500 грн. загальною площею 67 м², яка знаходиться у її власності з 2013 р. Оподаткування такої операції податком на доходи фізичних осіб буде здійснюватися:

А. 0 %.

Б. 5 %.

В. 18 %.

Г. 30 %.

12. Платник податку на доходи фізичних осіб має право включити до складу податкової знижки звітного року такі витрати, фактично понесені ним протягом такого звітного року:

А. Суму коштів або вартість майна, переданих платником податку у вигляді пожертвувань або благодійних внесків неприбутковим організаціям, зареєстрованим в Україні, у розмірі, що перевищує 2 %, але не є більшим 5 % від суми його загального оподаткованого доходу такого звітного року.

Б. Суму коштів або вартість майна, переданих платником податку у вигляді пожертвувань або благодійних внесків неприбутковим організаціям, зареєстрованим в Україні, у розмірі, що не перевищує 4 %.

В. Суму коштів або вартість майна, переданих платником податку у вигляді пожертвувань або благодійних внесків неприбутковим організаціям, зареєстрованим в Україні, у розмірі, що перевищує 5 %.

Г. Суму коштів або вартість майна, переданих платником податку у вигляді пожертвувань або благодійних внесків неприбутковим організаціям, зареєстрованим в Україні, у розмірі, що перевищує 4 %.

Практичні завдання

Завдання 1

За березень 2021 року були здійсненні наступні нарахування заробітної плати на підприємстві

- 1 робітник - 14800 грн.;
- 2 робітник - 6900 грн. Інвалід 2 групи;
- 3 робітник - 3000 грн. (студент бюджетної форми навчання, який отримує стипендію);
- 4 робітник 7700 грн. (особа, яка має 3 дітей віком до 18 років);
- 5 робітник - 7675 грн. (має 1 дитину віком 12 років).

Розрахувати суму податку на доходи фізичних осіб за березень 2021 року. Рішення пояснити відповідно до вимог чинного податкового законодавства.

Відповідь

Платник податку має право на зменшення суми загального місячного оподаткованого доходу, отримуваного від **одного** роботодавця у вигляді заробітної плати, на суму податкової соціальної пільги у розмірі, що дорівнює 50 % розміру прожиткового мінімуму для

працевдатної особи (у розрахунку на місяць), встановленому законом на 1 січня звітного податкового року – це встановлено п.п. 169.1.1 п. 169.1 ст. 169 Податкового кодексу України.

Згідно з абз. 1 п.п. 169.4.1 податкова соціальна пільга (далі ПСП) застосовується до доходу, нарахованого на користь платника податку протягом звітного податкового місяця як заробітна плата (інші прирівняні до неї відповідно до законодавства виплати, компенсації та винагороди), якщо його розмір не перевищує суми, що дорівнює розміру місячного прожиткового мінімуму, діючого для працевдатної особи на 1 січня звітного податкового року, помноженого на 1,4 та округленого до найближчих 10 гривень.

На 1 січня 2021 року законом встановлено місячний прожитковий мінімум для працевдатної особи 2270,0 грн., отже **граничний дохід, який дає право на застосування ПСП**, становить 3180,0 грн (2270,0 x 1,4), а податкова соціальна пільга у 2021 році дорівнює 1135,0 грн (2270,0 x 50%).

100 % ПСП = 50% від 2 270,00 грн. = 1 135,00 грн.

150 % ПСП = 1 702,50 грн.

200 % ПСП = 2 270 грн.

Які працівники можуть скористатися податковою соціальною пільгою?

Наприклад, працівники, які працюють на умовах неповного робочого часу. Зокрема, якщо працівник працює на 0,5 ставки, то гарантований мінімальний розмір його зарплати: 6000 грн x 0,5 = 3000 грн.

Крім того, за певних ситуацій (відпустка без збереження зарплати, відпустка по догляду за дитиною до 3 років), якщо працівник не відпрацював місячну норму робочого часу, зарплата за місяць теж може бути менше, ніж 3180 грн, і, відповідно, виникає право на загальну ПСП.

ПСП на дітей на підставі абз. 2 пп. 169.4.1 ПКУ. Якщо співробітник має 2-х і більше за дітей у віці до 18 років, то його граничний розмір доходу для застосування ПСП росте кратно кількості дітей і в 2021 році складає:

- двоє дітей - 6360 грн (3180 грн x 2);
- троє дітей - 9540 грн (3180 грн x 3).

1 робітник ЗП 14800 грн.

ПДФО без урахування податкової соціальної пільги становить:

$$14\,800,00 \times 18\% = 2\,664,00 \text{ грн.}$$

Військовий збір:

$$14\,800,00 \times 1,5\% = 222,00 \text{ грн.}$$

Заробітна плата, яку отримає працівник:

$$14\,800,00 - 2\,664,00 - 222,00 = 11\,914,00 \text{ грн.}$$

На заробітну плату необхідно нарахував єдиний соціальний внесок:

$$14\,800,00 \times 22\% = 3\,256,00 \text{ грн.}$$

2 робітник ЗП 6900 грн.

На підставі п. 169.1.3. ПСП у розмірі, що дорівнює 150 відсоткам суми пільги, визначеної підпунктом 169.1.1 застосовується до інвалідів першої та другої групи.

$$150\% \text{ ПСП} = 1\,702,50 \text{ грн.}$$

Визначаємо податок на доходи фізичних осіб (ПДФО) із врахуванням податкової соціальної пільги:

$$(6\,900,00 - 1\,702,50) \times 18\% = 935,55 \text{ грн.}$$

Необхідно пам'ятати, що база оподаткування для військового збору не зменшується.

Воєнний збір становить:

$6\,900 \times 1,5 : 100 = 103,50$ грн.

Заробітна плата до видачі:

$6\,900 - 935,55 - 103,50 = 5\,860,95$ грн..

3 робітник ЗП 3000 грн.

Не зважаючи на той факт, що заробітна плата менша ніж сума граничного доходу, який дає право застосовувати ПСП в даному випадку ПСП не можна застосовувати (п.169.2.3. Податкова соціальна пільга не може бути застосована до заробітної плати, яку платник податку протягом звітного податкового місяця отримує одночасно з доходами у вигляді стипендії, грошового чи майнового (речового) забезпечення учнів, студентів, аспірантів, ординаторів, ад'юнктів, військовослужбовців, що виплачуються з бюджету)

Визначаємо податок на доходи фізичних осіб (ПДФО) без врахування податкової соціальної пільги:

$3\,000,00 \times 18\% = 540,00$ грн.

Військовий збір:

$3\,000,00 \times 1,5\% = 45,00$ грн.

Заробітна плата, яку отримає працівник:

$3\,000,00 - 540,00 - 45,00 = 2\,415,00$ грн.

На заробітну плату необхідно нарахував єдиний соціальний внесок:

$3\,000,00 \times 22\% = 660,00$ грн

4 робітник ЗП 7700 грн.

Під час нарахування доходів у формі зарплати базу оподаткування визначають як нараховану зарплату, зменшену на суму податкової соціальної пільги за її наявності (п. 164.6 ПКУ). Особливість надання податкової соціальної пільги на дітей полягає, по-перше, в особливому механізмі визначення граничного розміру заробітної плати для застосування пільги, по-друге, у визначенні розміру податкової соціальної пільги.

Визначимо граничний дохід, який дає право на податкову соціальну пільгу. Граничний розмір доходу, який дає право на отримання податкової соціальної пільги одному з батьків у випадку та розмірі, передбачених підпунктами 169.1.2 і «а», «б» пп. 169.1.3 ПКУ, визначається як добуток суми, встановленої в абзаці першому пп. 169.4.1 ПКУ, та відповідної кількості дітей.

$$2\,270 \times 1,4 = 3\,178 \approx 3\,180 \text{ грн.}$$

Отже, для одного з батьків гранична сума доходів встановлюється виходячи з кількості дітей — по 3 180 грн. на кожну дитину, тобто

$$3\,180 \text{ грн} \times 3 = 9\,540 \text{ грн.}$$

Оскільки заробітна плата (7 700) менша за граничний розмір доходу (9 540), платник податку має право на податкову соціальну пільгу.

Визначаємо податкову соціальну пільгу. Згідно пп. 169.1.2 ПКУ платник податку, який утримує двох чи більше дітей віком до 18 років, має право на податкову соціальну пільгу в розмірі 100 відсотків суми пільги, визначеної пп. 169.1.1 ПКУ, у розрахунку на кожну таку дитину. У 2021 році розмір 100 процентної податкової соціальної пільги становить 1 135,00 грн

$$(2270,00 \times 50:100).$$

Податкова соціальна пільга становить:

$$\text{ПСП}=1\,135,00 \text{ грн} \times 3 \text{ дітей} = 3\,405 \text{ грн.}$$

Зменшуємо заробітну плату на розмір пільги:

$$7\,700 - 3\,405 = 4\,295 \text{ грн.}$$

Визначаємо податок на доходи фізичних осіб:

$$4\,295 \times 18 : 100 = 773,10 \text{ грн.}$$

Визначаємо військовий збір:

$$7\,700 \times 1,5:100 = 115,50 \text{ грн.}$$

Заробітна плата, яку отримує працівник, становить:

$7\,700 - 773,10 - 115,50 = 6\,811,40$ грн.

5 робітник ЗП 7 675 грн. (має 1 дитину віком 12 років)

Заробітна плата перевищує граничний розмір доходу, що застосовується для використання ПСП, крім того одна дитина не дає права на використання додаткової ПСП для дітей.

Визначаємо податок на доходи фізичних осіб (ПДФО) без врахування податкової соціальної пільги:

$7\,675,00 \times 18\% = 1\,381,50$ грн.

Військовий збір:

$7\,675,00 \times 1,5\% = 115,13$ грн.

Заробітна плата, яку отримає працівник:

$7\,675,00 - 1\,381,50 - 115,13 = 6\,268,37$ грн.

Завдання 2

Розрахувати суму податку на доходи фізичних осіб, якщо протягом поточного року мали місце наступні операції:

1) фізична особа продає в лютому житловий будинок, який перебуває в його в власності з липня 2020 року. Загальна площа житлового будинку 125 м^2 . Доход фізичної особи від продажу житлового будинку становить 985 000 грн.

2) у березні фізична особа продає автомобіль BMW330D, об'єм циліндрів двигуна 2926 см^3 . Дохід фізичної особи від продажу склав 75000 грн. (вартість автомобіля за договором купівлі-продажу 48700 грн.)

3) у квітні цього ж року фізична особа продає квартиру загальною площею 102 м^2 . Доход фізичної особи від продажу квартири 2 555 850 грн. Квартира знаходиться у власності з липня 2010 року.

4) у серпні фізична особа продає автомобіль Lexus GS300, об'єм циліндрів двигуна 2926 см^3 . Дохід фізичної

особи від продажу за договором купівлі-продажу склав 298 400 грн. (оціночна вартість автомобіля згідно акту оцінки становить 350 000 грн.)

Рішення пояснити відповідно до вимог чинного податкового законодавства.

Хто є податковим агентом у даному випадку?

Відповідь

1) Згідно п. 172.1 та п. 167.2 ПКУ, ставка ПДФО складатиме 5 % від суми вказаної в договорі купівлі-продажу, не зважаючи на те що це перший продаж за рік, житловий будинок знаходиться у власності менше 3-х років.

$\text{ПДФО} = 985\,000 \text{ грн.} \times 0,05 = 49\,250 \text{ грн.}$

2) Згідно п.173.2 ПКУ дохід, отриманий платником податку від продажу (обміну) протягом звітного (податкового) року одного з об'єктів рухомого майна у вигляді легкового автомобіля та/або мотоцикла, та/або мопеда, не підлягає оподаткуванню.

3) Згідно п. 172.1 та п. 167.2 ПКУ, ставка ПДФО складатиме 5% від суми доходу зазначеному у договорі купівлі-продажу, адже продаж нерухомого майна не вперше за рік, у лютому вже був проданий житловий будинок, тому

$\text{ПДФО} = 2\,555\,850 \text{ грн.} \times 0,05 = 127\,792,50 \text{ грн.}$

4) Згідно п. 167.2 ставка ПДФО складатиме 5%, адже повторний продаж автомобіля за один рік, (враховується вартість за договором, але не нижче оціночної вартості) тому:

$\text{ПДФО} = 350\,000 \text{ грн.} \times 0,05 = 9420 \text{ грн.}$

Податковим агентом є нотаріус.

Завдання 3

За жовтень 2021 року були здійсненні наступні нарахування заробітної плати на підприємстві

1 робітник – 15500 грн.;

2 робітник – 7600 грн. (студент заочної форми навчання, який не отримує стипендію);

3 робітник – 9450 грн. (мати, яка має шість дітей віком до 18 років);

Розрахувати суму податку на доходи фізичних осіб за жовтень 2021 року та суму заробітної плати до видачі. Рішення пояснити відповідно до вимог чинного податкового законодавства.

Які строки сплати з податку на доходи фізичних осіб у вигляді заробітної плати?

Хто у даному випадку є податковим агентом?

Яка форма звітності у даному випадку та у які строки подається?

Завдання 4

Розрахувати суму податку на доходи фізичних осіб (яку необхідно сплатити Іванову В.В.), якщо протягом року мали місце наступні операції:

1) фізична особа продає в лютому житловий будинок, який перебуває в його власності з липня 2016 року. Загальна площа житлового будинку 251 м², доход фізичної особи від продажу житлового будинку становить 1 380 000 грн.

2) у березні фізична особа продає автомобіль BMW330D, об'єм циліндрів двигуна 2926 см³, вартість автомобіля за договором купівлі-продажу 280700 грн.

3) у квітні цього ж року фізична особа продає квартиру загальною площею 87 м², доход фізичної особи від продажу квартири 418850 грн.

4) у серпні фізична особа продає автомобіль Lexus GS300, об'єм циліндрів двигуна 2926 см³, вартість автомобіля за договором купівлі-продажу 1 256 350 грн.

5) у спадщину отримав житло від брата, вартість житла 758 000 грн.

Рішення пояснити відповідно до вимог чинного податкового законодавства.

Завдання 5

Розрахувати податок на доходи фізичних осіб, військовий збір і заробітну плату до виплати.

Таблиця – Дані для розрахунків

Посада	Валова заробітна плата за листопад 2021, грн.	Військовий збір, грн.	Податок на доходи фізичних осіб, грн.	Заробітна плата до виплати за листопад 2021, грн.
Директор	45000			
Менеджер	15400			
Бухгалтер	14700			
Секретар	8700			

Завдання 6

Розрахувати суму податку на доходи фізичних осіб, якщо протягом року фізична особа здійснювала операції, які представлені в таблиці.

Таблиця – Перелік фінансових операцій

Фінансова діяльність фізичної особи за поточний рік дохід, грн	Дохід грн.
Продаж будинку (у лютому), у власності с 2001 року	587 000
Продаж автомобіля (березень)	325 800

Продаж 3-кімнатної квартири (квітень)	1 285 800
Продаж автомобіля (вересень)	963 400
Спадок (будинок) отримав від двоюрідного брата (вересень)	675 000
Податок на доходи фізичних осіб	?

Завдання 7

За вересень 2021 року були здійсненні наступні нарахування заробітної плати на підприємстві

1 робітник – 7850 грн. (мати одиначка, яка має п'ять дітей віком до 18 років);

2 робітник – 8620 грн. (має 3 дитини віком 12 років);

3 робітник – 8625 грн. (аспірант денної форми навчання).

Розрахувати суму податку на доходи фізичних осіб за вересень 2021 року та суму заробітної плати до видачі. Рішення пояснити відповідно до вимог чинного податкового законодавства.

Які строки сплати з податку на доходи фізичних осіб у вигляді заробітної плати? Хто у даному випадку є податковим агентом?

Яка форма звітності у даному випадку та у які строки подається?

Завдання 8

Розрахувати суму податку на доходи фізичних осіб за вересень 2021 році Іванової Є.В., якщо протягом місяця вона одержала наступні доходи:

1) місячна заробітна плата (нарахована) за основним місцем роботи – 12400 грн.;

2) отримана щомісячна сума аліментів – 3200 грн.;

3) виграш у державну лотерею – 1800 грн.;

4) отримано в спадщину грошові кошти на суму 54000 грн. від спадкоємця 1 ступеня споріднення;

- 5) дивіденди – 4300 грн. (підприємство платник ПНП);
- 6) дохід від продажу одного автомобіля (протягом року) за нотаріально засвідченим договором купівлі-продажу – 420 000 грн.

Рішення пояснити відповідно до вимог чинного податкового законодавства. Яка форма звітності у даному випадку та у які строки подається?

ТЕМА 8 СПРОЩЕНА СИСТЕМА ОПОДАТКУВАННЯ СУБ'ЄКТІВ МАЛОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА

План семінарського заняття

1. Економічне призначення спрощеної системи оподаткування.
2. Характеристика груп платників єдиного податку.
3. Порядок нарахування та сплати єдиного податку.

Тести

1. Фізична особа – підприємець, знаходиться на спрощеній системі оподаткування, обліку та звітності (II група). Яку кількість найманих працівників він може мати:
 - А. Не більше 10 осіб.
 - Б. Не більше 5 осіб.
 - В. Не має права наймати працівників.
 - Г. Обмежень щодо кількості найманих працівників не має.
2. Фізична особа – підприємець, знаходиться на спрощеній системі оподаткування, обліку та звітності (I група). Яку кількість найманих працівників він може мати:

- А. Не більше 10 осіб.
- Б. Не більше 5 осіб.
- В. Не має права наймати працівників.
- Г. Обмежень щодо кількості найманих працівників не має.

3. Яку суму єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування (ставка 22 %) потрібно сплатити платнику єдиного податку (фізична особа) за лютий 2022 року, якщо фізична особа не використовує найману працю:

- А. 6500 грн.
- Б. 1430 грн.
- В. 6000 грн.
- Г. 1320 грн.

4. Ким встановлюються розміри фіксованої ставки єдиного податку:

- А. Місцевими органами влади.
- Б. Кабінетом Міністрів України.
- В. Державною фіскальною службою.
- Г. Міністерством фінансів України.

5. Які податки і збори доведеться обов'язково заплатити підприємцям-платникам єдиного податку крім єдиного податку:

- А. Податок на доходи фізичних осіб, які перебувають у трудових відносинах з платником єдиного податку.
- Б. Збір за першу реєстрацію транспортного засобу.
- В. Єдиний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування.
- Г. Усі відповіді вірні.

6. Суб'єкти підприємницької діяльності-фізичні особи, що знаходяться на третій групі спрощеної системи оподаткування сплачують єдиний податок ...

А. Щомісяця не пізніше 10 числа місяця, наступного за звітним.

Б. Щомісяця не пізніше 20 числа місяця, який передує звітному.

В. Протягом 10 днів після останнього дня для подання декларації.

Г. Протягом 40 днів після завершення податкового періоду (кварталу).

7. Суб'єкти підприємницької діяльності-фізичні особи, що знаходяться на другій групі спрощеної системи оподаткування сплачують єдиний податок ...

А. Щомісяця не пізніше 10 числа місяця, наступного за звітним.

Б. Щомісяця не пізніше 20 числа поточного місяця.

В. Протягом 10 днів після останнього дня для подання декларації.

Г. Протягом 40 днів після завершення податкового періоду (кварталу).

8. Ставка єдиного податку для I групи становить:

А. Не більше 10% від прожиткового мінімуму для працездатних осіб станом на 1 січня поточного року

Б. Не більше 20% від прожиткового мінімуму для працездатних осіб станом на 1 січня поточного року.

В. Не більше 10% від прожиткового мінімуму для працездатних осіб станом на 1 число звітного місяця.

Г. Не більше 10% від мінімальної заробітної плати, встановленої на 1 січня поточного року.

9. Ставка єдиного податку для II групи становить:

А. Не більше 10% від прожиткового мінімуму для працездатних осіб станом на 1 січня поточного року

Б. Не більше 20% від прожиткового мінімуму для працездатних осіб станом на 1 січня поточного року.

В. Не більше 10% від мінімальної заробітної плати станом на 1 число звітного місяця.

Г. Не більше 20% від мінімальної заробітної плати, встановленої на 1 січня поточного року.

10. Ставка єдиного податку для III групи становить:

А. 5 % від доходу, або 3 % від доходу та ПДВ.

Б. 10 % від доходу, або 5 % від доходу та ПДВ.

В. 10 % від доходу, або 7 % від доходу та ПДВ.

Г. 7 % від доходу, або 5 % від доходу та ПДВ.

Практичні завдання

Завдання 1

Фізична особа-підприємець (I група єдиного податку), платник єдиного податку, надає послуги по пошиву штор. Визначити суму єдиного податку за січень поточного року та суму єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування. Підприємець найманої праці не використовує.

Відповідь

Ставка єдиного податку для I група становить:

I група – 10% від прожиткового мінімуму для працездатних осіб.

Розмір прожиткового мінімуму для працездатних осіб складає:

з 01.01.2022 року до 30.06.2022 рік – 2481 грн.

Сума єдиного податку = 248,10 грн. (2481 x 10%)

Мінімальна сума єдиного соціального внеску для фізичної особи -підприємця, повинна складати 22 % від мінімальної заробітної плати звітного періоду. Мінімальна заробітна плата з 1 січня 2021 р. складає 6500 грн. Тому єдиний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування дорівнює:

$$\text{ССВ} = 6500 \times 0,22 = 1430 \text{ грн.}$$

У цілому підприємець сплачує 248,10 грн. + 1430 грн.= 1678,1 грн.

Завдання 2

Фізична особа-підприємець, платник єдиного податку II група, надає посередницькі послуги. Підприємець найманої праці не використовує.

Визначити загальну суму єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, яку платник податку перерахує до Пенсійного фонду та суму єдиного податку. Які строки сплати єдиного податку і подання звітності?

Завдання 3

Фізична особа-підприємець, платник єдиного податку, надає послуги з ремонту взуття I група.

Визначити суму єдиного податку за лютий поточного року та суму єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, якщо найману працю платник податку не використовує.

Які строки сплати та подання звітності для I групи платників єдиного податку? Рішення пояснити відповідно до вимог чинного законодавства.

Які вимоги перебування на I групі єдиного податку відповідно до чинного законодавства?

Завдання 4

Фізична особа-підприємець, платник єдиного податку, надає послуги з оренди майна. Визначити суму єдиного податку за лютий поточного року та суму єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування.

Обсяг доходу від оренди складає 120 тис. грн. Фізична особа перебуває на III групі єдиного податку, не є платником ПДВ. Які строки сплати єдиного податку і подання звітності? Які існують обмеження для проведення цього виду діяльності суб'єктами господарювання, що знаходяться на спрощеній системі оподаткування.

ТЕМА 9 ІНШІ ПОДАТКИ

План семінарського заняття

1. Плата за землю: особливості справляння.
2. Економічна суть плати за спеціальне використання води.
3. Платежі за користування надрами.
4. Екологічний податок.
5. Податки на майно: особливості справляння.

Тести

1. Податок (плата) за землю фізичними особами сплачується:
 - А. Протягом 60 днів з дня вручення податкового повідомлення-рішення.
 - Б. Протягом 30 днів з дня вручення податкового повідомлення-рішення.

В. Протягом 20 днів з дня вручення податкового повідомлення-рішення.

Г. Протягом 10 днів з дня вручення податкового повідомлення-рішення.

2. Облік фізичних осіб платників податку (плати) за землю і нарахування відповідних сум проводяться щороку:

А. До 1 січня.

Б. До 1 травня.

В. До 15 січня.

Г. До 1 лютого.

3. Від сплати податку (плати) за землю звільняються:

А. Інваліди третьої групи.

Б. Фізичні особи, які виховують двох дітей до 18 років.

В. Пенсіонери за віком.

Г. Викладачі.

4. Базовий податковий період транспортного податку є:

А. Календарний рік.

Б. Календарний квартал або календарний місяць.

В. Календарний місяць.

Г. Календарний квартал.

5. Ставка податку з транспортного податку встановлюється з розрахунку на календарний рік у розмірі:

А. 2500 гривень за кожен легковий автомобіль, що є об'єктом оподаткування.

Б. 5000 гривень за кожен легковий автомобіль, що є об'єктом оподаткування.

В. 25000 гривень за кожен легковий автомобіль, що є об'єктом оподаткування.

Г. 15000 гривень за кожен легковий автомобіль, що є об'єктом оподаткування.

6. Об'єктом оподаткування з транспортного податку є легкові автомобілі, з року випуску яких минуло:

А. Не більше 2 років (включно) та середньоринкова вартість яких становить понад 375 розмірів мінімальної заробітної плати, встановленої законом на 1 січня податкового (звітного) року.

Б. Не більше 3 років (включно) та середньоринкова вартість яких становить понад 375 розмірів мінімальної заробітної плати, встановленої законом на 1 січня податкового (звітного) року.

В. Не більше 5 років (включно) та середньоринкова вартість яких становить понад 35 розмірів мінімальної заробітної плати, встановленої законом на 1 січня податкового (звітного) року.

Г. Не більше 5 років (включно) та середньоринкова вартість яких становить понад 375 розмірів мінімальної заробітної плати, встановленої законом на 1 січня податкового (звітного) року.

7. Ставки збору за місця для паркування транспортних засобів встановлюються за кожний день провадження діяльності із забезпечення паркування транспортних засобів у гривнях за 1 кв. метр площі земельної ділянки, відведеної для організації та провадження такої діяльності, у розмірі:

А. До 0,075 % мінімальної заробітної плати, встановленої законом на 1 січня податкового (звітного) місяця.

Б. До 0,075 % мінімальної заробітної плати, установлені законом на 1 січня податкового (звітного) кварталу.

В. До 0,075 % мінімальної заробітної плати, установлені законом на 1 січня податкового (звітного) року.

Г. До 0,075 % розміру прожиткового мінімуму, установлені законом на 1 січня податкового (звітного) року.

8. Базовий звітний період з екологічного податку дорівнює:

А. Календарному року.

Б. Календарному кварталу.

В. Календарному місяцю.

Г. Календарному кварталу або календарному року.

9. Базою об'єкта житлової нерухомості, що перебуває у власності фізичної особи – платника податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, зменшується:

А. Для квартири – на 60 кв. метрів, для житлового будинку – на 120 кв. метрів, для різних типів об'єктів житлової нерухомості, в тому числі їх часток - на 180 кв. метрів.

Б. Для квартири – на 100 кв. метрів, для житлового будинку – на 200 кв. метрів.

В. Для квартири та житлового будинку – на 250 кв. метрів.

А. Для квартири – на 120 кв. метрів, для житлового будинку – на 180 кв. метрів, для різних типів об'єктів житлової нерухомості, в тому числі їх часток - на 250 кв. метрів.

10. Податкове зобов'язання з податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, сплачується фізичними особами:

А. Протягом 40 днів з дня вручення податкового повідомлення рішення.

Б. Протягом 60 днів з дня вручення податкового повідомлення рішення.

В. Авансовими внесками щокварталу до 30 числа місяця, що наступає за звітним кварталом, які відображаються в річній податковій декларації.

Г. Авансовими внесками щокварталу на протязі 40 днів, що настають за останнім календарним податкового (звітного) кварталу.

11. Податкове зобов'язання з податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, сплачується юридичними особами:

А. Протягом 40 днів з дня вручення податкового повідомлення рішення.

Б. Протягом 60 днів з дня вручення податкового повідомлення рішення.

В. Авансовими внесками щокварталу до 30 числа місяця, що наступає за звітним кварталом, які відображаються в річній податковій декларації.

Г. Авансовими внесками щокварталу на протязі 40 днів, що настають за останнім календарним податкового (звітного) кварталу.

12. Ставка туристичного збору встановлюється місцевими органами влади у розмірі:

А. До 0,5 % - для внутрішнього туризму та до 3 % - для в'їзного туризму від розміру мінімальної заробітної плати, встановленої законом на 1 січня звітного (податкового) року.

Б. До 0,5 % - для внутрішнього туризму та до 2 % - для в'їзного туризму від розміру мінімальної заробітної плати, встановленої законом на 1 січня звітного (податкового) року.

В. До 0,5 % - для внутрішнього туризму та до 5 % - для в'їзного туризму від розміру мінімальної заробітної плати, встановленої законом на 1 січня звітного (податкового) року.

Г. До 0,75 % - для внутрішнього туризму та до 5 % - для в'їзного туризму від розміру мінімальної заробітної плати, встановленої законом на 1 січня звітного (податкового) року.

Практичні завдання

Завдання 1

Підприємство розташоване в Харкові і займає площу 1100 м² з нормативною грошовою оцінкою – 550 грн/м², має спортивну базу площею 0,2 га за межами міста у населеному пункті з чисельністю населення 15 тис. Осіб з нормативною грошовою оцінкою 150 грн/м².

Підприємство також має земельну ділянку у Харкові площею 0,3 га в населеному пункті з нормативною грошовою оцінкою – 90 грн/м²;

Визначити суму плати за землю.

Рішення пояснити відповідно до податкового законодавства України.

Які строки сплати та подання звітності з плати за землю?

Відповідь

1. Переводимо гектари у квадратні метри:

$$1,5 \text{ га} = 5000 \text{ м}^2$$

$$0,8 \text{ га} = 8000 \text{ м}^2$$

2. Розрахуємо суму плати за землю:

$$1100 \text{ м}^2 \times 550 \text{ грн./м}^2 = 605000 \text{ грн.}$$

$$2000 \text{ м}^2 \times 150 \text{ грн./м}^2 = 300000 \text{ грн.}$$

$$3000 \text{ м}^2 \times 70 \text{ грн./м}^2 = 210000 \text{ грн.}$$

3. Сума податку за земельні ділянки дорівнює:

$$605000 + 300000 + 210000 = 1115000 \text{ грн.}$$

Розраховані суми є за рік.

Таким чином підприємству потрібно щомісяця сплачувати:

$$1115000 / 12 = 92916,67 \text{ грн.}$$

4. Земельний податок сплачується щомісяця до 30 числа.

Строки подання звітності: до 20 лютого станом на 1 січня поточного року.

Завдання 2

Суб'єкт господарювання здійснює викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами забруднення. За календарний рік підприємство здійснило викиди: аміаку – 150 т; бутилацетату – 70 т; ацетону – 20 т. Визначити величину екологічного податку, що сплатить підприємство.

Відповідь

Ставки податку відповідно до п. 243.1 ПКУ за викиди в атмосферне повітря окремих забруднюючих речовин стаціонарними джерелами забруднення становлять (гривень за тону): аміаку – 482,84 грн; бутилацетату – 579,84 грн; ацетону – 965,67 грн.

Суми податку, який справляється за викиди в атмосферне повітря забруднюючих речовин стаціонарними джерелами забруднення (ПВС), обчислюються платниками

податку самостійно щокварталу виходячи з фактичних обсягів викидів, ставок податку за формулою:

$$P_{BC} = \sum_{i=1}^i \Phi_i C_{\Pi}$$

де Φ_i – фактичний обсяг викиду i -тої забруднюючої речовини в тоннах (т);

C_{Π} – ставки податку в поточному році за тону i -тої забруднюючої речовини у гривнях з копійками.

Сума екологічного податку становитиме:

$150 \text{ т} \times 482,84 \text{ грн} + 70 \text{ т} \times 579,84 \text{ грн} + 20 \text{ т} \times 965,67 = 72426 + 40588,8 + 19313,40 = 132328,20 \text{ грн.}$

Завдання 3

Фізична особа має у власності таке майно:

- автомобіль вартістю 3245 тис. грн. (термін використання 6 роки),

- автомобіль вартістю 1205 тис. грн. (термін використання 2 роки),

- квартира 155 м² у центрі Харкова (квартира у власності 3 роки),

- квартира 88 м² (у власності 7 років).

Визначити, яку суму податку на майно необхідно сплатити фізичній особі, якщо ставка податку на нерухоме майно у даному регіоні максимальна за нормами Податкового кодексу України.

Які строки сплати цих податків та подання звітності для юридичних та фізичних осіб?

Завдання 4

Суб'єкт господарювання здійснює викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря

стаціонарними джерелами забруднення. За календарний рік підприємство здійснило викиди: Нікель та його сполуки – 2 т; Азоту оксиди – 10 т; ацетону – 5 т. Визначити величину екологічного податку, що сплатить підприємство. Які строки сплати екологічного податку та строки подання декларації?

Завдання 5

Громадянин Німеччини перебував у відрядженні у м. Харкові і мешкав у готелі протягом 3 діб, вартість доби складає 2270 грн. Визначити суму туристичного збору, яка підлягає сплаті у місцевий бюджет, якщо ставка збору дорівнює максимальному розміру, встановленому Податковим кодексом України.

ТЕМА 10 УХИЛЯННЯ ВІД ПОДАТКІВ І ПЕРЕКЛАДАННЯ ПОДАТКІВ

План семінарського заняття

1. Сутність та соціальні наслідки ухилення від сплати податків.
2. Способи здійснення порушень у сфері оподаткування. Легальне та нелегальне ухилення від податків.
3. Відповідальність за ухилення від сплати податків.

Тести

1. Система штрафних санкцій у сфері оподаткування застосовується лише до:
 - А. Керівників податкових органів.
 - Б. Платників податків.

- В. Керівників податкових підрозділів.
- Г. Керівників Державної фіскальної служби.

2. В залежності від кількості актів перекладання податків розрізняють:

- А. Передбачене законодавством та за ініціативою платника.
- Б. Просте та складене.
- В. На попереднього платника (постачальника).
- Г. На наступного платника (споживача).

3. Під значним розміром коштів при ухиленні від оподаткування слід розуміти суми податків, зборів і інших обов'язкових платежів, які перевищують установлений законодавством неоподатковуваний мінімум доходів громадян в:

- А. 3000 і більше разів.
- Б. 1000 і більше разів.
- В. 5000 і більше разів.
- Г. 10000 більше разів.

4. До моральних причин ухилення від оподаткування належать:

- А. Значне податкове навантаження і неможливість платників податків повністю та своєчасно сплачувати до фактичного ненадходження до бюджетів чи державних цільових фондів коштів у значних розмірах податкові платежі.
- Б. Низька правова культура платників податків.
- В. Нестабільність податкового законодавства.
- Г. складність податкового законодавства.

5. Які недоліки відносять до соціально-економічного характеру, що сприяють виникненню податкових правопорушень:

А. Скорочення промислового виробництва, зростання цін, зниження платоспроможності, населення, криза платежів.

Б. Недостатня захищеність працівників податкових органів та недосконалість системи обліку платників податків і контролю за їх діяльністю.

В. Нестабільність податкового законодавства та невідповідності нормативних документів з питань оподаткування.

Г. Постійні зміни у податковому законодавстві.

6. До економічних причин ухилення від оподаткування належать:

А. Значне податкове навантаження і неможливість платників податків повністю та своєчасно сплачувати податкові платежі.

Б. Низька правова культура платників податків.

В. Нестабільність податкового законодавства.

Г. Складність податкового законодавства.

7. Легальний шлях зменшення податкових зобов'язань, який ґрунтується на використанні законодавчо наданих можливостей у сфері податкового законодавства шляхом зміни своєї діяльності – це:

А. Ухилення від оподаткування.

Б. Уникнення оподаткування.

В. Обхід оподаткування.

Г. Відмова сплати податків.

8. Умисне ухилення від сплати податків, зборів (обов'язкових платежів), вчинене службовою особою

підприємства, якщо ці діяння призвели до фактичного ненадходження до бюджетів чи державних цільових фондів коштів у значних розмірах, - карається штрафом:

А. Від 10000 до 15000 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян з позбавленням права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до 3 років або без такого.

Б. Від 3000 до 5000 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян з позбавленням права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до 3 років або без такого.

В. Від 5000 до 10000 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян з позбавленням права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до 5 років або без такого.

Г. Від 5000 до 7000 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян з позбавленням права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до 5 років або без такого.

9. Умисне ухилення від сплати податків, зборів (обов'язкових платежів), вчинене групою осіб, якщо ці діяння призвели до фактичного ненадходження до бюджетів чи державних цільових фондів коштів у значних розмірах, - карається штрафом:

А. Від 10000 до 15000 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян з позбавленням права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до 3 років або без такого.

Б. Від 3000 до 5000 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян з позбавленням права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до 3 років або без такого.

В. Від 5000 до 10000 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян з позбавленням права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до 5 років або без такого.

Г. Від 5000 до 7000 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян з позбавленням права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до 5 років або без такого.

10. Умисне ухилення від сплати єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування чи страхових внесків на загальнообов'язкове державне пенсійне страхування, вчинене службовою особою підприємства, карається штрафом

А. Від 1000 до 3000 тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або позбавленням права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до 5 років.

Б. Від 3000 до 5000 тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або позбавленням права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до 3 років.

В. Від 1000 до 3000 тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або позбавленням права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до 3 років.

Г. Від 1000 до 4000 тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або позбавленням права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до 3 років.

ТЕМА 11 НАПРЯМИ І ФОРМИ РЕАЛІЗАЦІЇ ПОДАТКОВОЇ ПОЛІТИКИ

План семінарського заняття

1. Стратегічні напрями податкової політики.
2. Податкова політика і економічний розвиток.
3. Актуальні питання удосконалення справляння окремих податків і зборів.
4. Ключові проблеми податкового адміністрування й протидії тіньовій економіці.

Тести

1. Важливою характеристикою податкової політики є:
 - A. Рівень податкового навантаження на платників податків.
 - Б. Сукупні податкові платежі.
 - В. Податкові виплати підприємства.
 - Г. Обсяги валового внутрішнього продукту.
2. Податкова політика – це:
 - A. Політика спрямована на формування сучасної, прогресивної і ефективної структури національного господарства.
 - Б. Політика спрямована на підтримку певних стабільних темпів економічного зростання, на недопущення падіння, виникнення криз.
 - В. Комплекс економічно зважених заходів щодо встановлення оптимальної ціни на товари і послуги та їх регулювання залежно від пропозиції, регулюючих дій держави.
 - Г. Діяльність держави у сфері встановлення, правового регулювання та організації справляння податків і податкових платежів у централізовані фонди грошових ресурсів держави.

3. За яким критерієм необхідно забезпечити таку величину податкових надходжень, яка є оптимально бажаною, виходячи із проголошеної економічної доктрини:

- А. Фіскальної достатності.
- Б. Економічної ефективності.
- В. Соціальної справедливості.
- Г. Гнучкості.

4. Політика під час економічного зростання, направлена на стримування інфляції:

- А. Реляційна.
- Б. Дефляційна.
- В. Дискреційна.
- Г. Автоматична.

5. Політика під час виходу з кризи, направлена на стимулювання економічного росту та зайнятості:

- А. Реляційна.
- Б. Дефляційна.
- В. Дискреційна.
- Г. Автоматична.

6. Політика полягає у встановленні такого рівня оподаткування, який максимально би забезпечив фіскальні інтереси держави і одночасно враховувала би економічні інтереси платників податків – це:

- А. Політика максимальних податків.
- Б. Політика економічного розвитку.
- В. Політика виважених податків.
- Г. Політика мінімальних податків.

7. У яких формах можлива реалізація податкової політики

- А. Довгострокових та короткострокових завдань.

Б. Політика максимальних податків, економічного розвитку та виважених податків.

В. Автоматична та дискреційна податкова політика.

Г. Немає правильної відповіді.

8. Податкова політика є складовою:

А. Бюджетної політики.

Б. Монетарної політики.

В. Грошово-кредитної політики.

Г. Фіскальної політики.

9. У яких формах можлива реалізація податкової політики?

А. Політика довгострокових та короткострокових завдань.

Б. Політика максимальних податків, політика економічного розвитку та політика виважених податків.

В. Автоматична та дискреційна податкова політика.

Г. Політика з втручанням держави та без втручання держави.

ТЕМА 12 ПОДАТКОВА ПОЛІТИКА В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

План семінарського заняття

1. Корекція національної податкової політики під впливом глобалізаційних процесів.

2. Міжнародна податкова конкуренція.

3. Проблема міжнародного подвійного оподаткування.

4. Світова Організація Торгівлі та податкова політика України.

5. Податкова політика України в контексті європейської інтеграції.

Тести

1. Методологічна основа національних податкових законодавств, яка передбачає облік та оподаткування глобальних (сукупних) доходів суб'єктів господарювання у юрисдикції їх резидентства – це:

- А. Концепція податкового резидентства.
- Б. Методологічний базис оподаткування.
- В. Національні стандарти податкового обліку.
- Г. Концепція обліку і оподаткування.

2. Сумлінна податкова конкуренція припускає конкуренцію між податковими системами різних країн

- А. Тільки за рівнем оподатковуваного доходу.
- Б. За рівнем податкових ставок та за методами розрахунку оподатковуваного доходу.
- В. Тільки за рівнем податкових ставок.
- Г. За кількістю платників податків.

3. Міжнародні податкові угоди регулюють відносини між договірними країнами:

- А. Лише в сфері прямого оподаткування (прибуткового тй майнового).
- Б. Лише в сфері непрямого оподаткування (податків на споживання).
- В. В сфері прямого і непрямого оподаткування.
- Г. Лише в сфері прибуткового оподаткування.

4. Метод, який гарантує залік податкових платежів, уже сплачених у закордонних юрисдикціях – джерелах доходів, при розрахунку суми сукупних податкових зобов'язань по глобальних доходах:

А. Метод податкових звільнень / виключень.

Б. Метод податкових кредитів (заліків) / імпутаційний метод.

В. Метод міжнародних податкових угод.

Г. Метод міжнародного подвійного оподаткування.

5. Метод побудований на принципі виключення з податкової бази в країні резидентства певних видів закордонних доходів, тобто припускає повну передачу прав на їх справляння в країну – джерело утворення доходів:

А. Метод податкових звільнень / виключень.

Б. Метод податкових кредитів (заліків) / імпутаційний метод.

В. Метод міжнародних податкових угод.

Г. Метод міжнародного подвійного оподаткування.

6. Міжнародні податкові угоди класифікуються на:

А. Уніфіковані та спеціальні.

Б. Публічні і приватні.

В. Загальні та уніфіковані.

Г. Загальні та спеціальні.

7. Уніфікація національних принципів оподаткування, розроблені провідними міжнародними організаціями:

А. Податкові стандарти.

Б. Модельні податкові конвенції.

В. Концепція податкового резидентства.

Г. Національні стандарти податкового обліку.

8. В рамках СОТ, податкові пільги відносяться до фінансових внесків та:

А. Прирівнюються до субсидій.

Б. Не прирівнюються до субсидій.

В. Прирівнюються до субсидій по спеціальним договорам.

Г. Не прирівнюються до субсидій по спеціальним договорам.

9. За вимогою СОТ субсидії, при наданні яких держава обмежує доступ до них окремих платників чи груп платників або встановлює критерії і умови, що надають переваги певним підприємствам над іншими – це:

А. Спеціальні.

Б. Неспеціальні

В. Заборонені.

Г. Дозволені.

10. Субсидії в угодах СОТ, надані задля досліджень у конкретній галузі промисловості, проведення підготовчих робіт перед впровадженням товару на ринок, допомоги депресивним регіонам, адаптації існуючих виробництв до нових екологічних вимог – це:

А. Спеціальні.

Б. Неспеціальні

В. Заборонені.

Г. Дозволені.

ПЕРЕЛІК ТЕМ ДЛЯ ВИКОНАННЯ ІНДИВІДУАЛЬНО-ДОСЛІДНОГО ЗАВДАННЯ

1. Акцизне оподаткування підприємств та його вплив на фінансовий стан платників.

2. Амортизаційна політика платника податку на прибуток.

3. Використання досвіду європейських країн для удосконалення справляння податків і зборів *(виконується на підставі статистичних даних ДФС та аналітичних даних з наукових праць)*.

4. Екологічний податок та його вплив на охорону навколишнього середовища України.

5. Мито в системі непрямиго оподаткування *(виконується на матеріалах митних органів України)*.

6. Місцеве оподаткування: сучасний стан та перспективи розвитку *(виконується на підставі податкової звітності платника місцевих податків)*.

7. Особливості адміністрування платників податків та податкових надходжень *(виконується на матеріалах окремих органів Державної фіскальної служби)*.

8. Перспективи реформування чинної системи оподаткування в аграрному секторі АПК *(виконується на підставі статистичних даних ДФС та податкової звітності окремих аграрних підприємств)*.

9. Податкова політика в системі державного регулювання економіки *(виконується на підставі статистичних даних ДФС)*.

10. Податкове планування та його роль у фінансовому управлінні підприємством.

11. Позитивні та негативні сторони спеціальної системи оподаткування фізичних осіб – суб'єктів

підприємницької діяльності *(виконується за даними фізичної особи – суб'єкта підприємницької діяльності)*.

12. Ресурсне оподаткування та його вплив на податкове навантаження платників.

13. Спрощена система оподаткування юридичних осіб.

14. Фінансовий механізм контролю за додержанням норм податкового законодавства *(виконується на підставі даних про податкові перевірки здійснювані органами ДФС)*.

15. Фінансовий механізм оподаткування банківських установ *(виконується на підставі даних податкової звітності банківської установи)*.

16. Фінансовий механізм оподаткування бюджетних установ *(виконується на підставі даних податкової звітності бюджетної установи)*.

17. Фінансовий механізм оподаткування підприємств лісового господарства *(виконується на підставі даних податкової звітності лісогосподарського підприємства)*.

18. Фінансовий механізм оподаткування страхових компаній *(виконується на підставі даних податкової звітності страхових компаній)*.

19. Фінансовий механізм розрахунків по податку на доходи фізичних осіб.

20. Фінансовий механізм справляння податку на додану вартість.

21. Фінансовий механізм справляння податку на прибуток.

22. Напрями податкової політики в умовах євроінтеграції.

23. Стратегічні напрями податкової політики в умовах європейської інтеграції.

24. Особливості адміністрування податків у США.

25. Специфіка адміністрування податків у Канаді.
26. Механізм адміністрування податків у Великобританії.
27. Реалізація податкового менеджменту у країнах Європи.
28. Податкове навантаження, способи його оптимізації.
29. Ухилення від оподаткування та його уникнення в межах діяльності щодо мінімізації податкових платежів.
30. Оптимізація оподаткування в практиці суб'єктів господарювання.

ПИТАННЯ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДО ЕКЗАМЕНУ

1. Охарактеризувати принципи побудови та організації системи оподаткування.

2. Надати загальну характеристику мита та охарактеризувати види мита.

3. Охарактеризувати основні елементи оподаткування. Навести види податкових ставок та дати їм характеристику.

4. Охарактеризувати податок на прибуток підприємств: суб'єкти, об'єкт оподаткування, ставки оподаткування.

5. Охарактеризуйте сутність та фіскальну роль податку на додану вартість. Особливості визначення бази оподаткування.

6. Охарактеризуйте податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки (навести особливості оподаткування).

7. Охарактеризуйте роль податків в системі державного регулювання економіки.

8. Розкрити сутність податку на доходи фізичних осіб (ПДФО). Навести пільги зі сплати ПДФО та податкові знижки з ПДФО.

9. Розкрийте поняття податковий потенціал та методику його визначення.

10. Охарактеризуйте податок на доходи фізичних осіб (ПДФО). Порядок оподаткування операцій з продажу (обміну) об'єктів нерухомого майна. Порядок оподаткування операцій з продажу об'єктів рухомого майна.

11. Розкрити сутність податку на доходи фізичних осіб (ПДФО). Навести хто є платниками податку. Охарактеризувати об'єкт і базу оподаткування, ставки ПДФО

12. Розкрити сутність єдиного податку. Навести основні характеристики груп.

13. Охарактеризувати поняття: податкове зобов'язання та податковий кредит з ПДВ (особливості визначення).

14. Охарактеризувати відповідальність платників податків за порушення податкового законодавства.

15. Охарактеризувати порядок обчислення і сплати податку на додану вартість.

16. Розкрити сутність плати за землю. Охарактеризуйте особливості оподаткування фізичних осіб та застосування податкових пільг.

17. Особливості оподаткування податком на доходи фізичних осіб об'єктів спадщини та подарунків.

18. Єдиний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування. (Сутність, порядок нарахування, обчислення і сплати).

19. Охарактеризувати яким чином здійснюється оцінка ефективності податкової системи.

20. Розкрити сутність податків на майно. Охарактеризувати особливості справляння.

21. Надати характеристику груп платників єдиного податку, особливості перебування у групі.

22. Охарактеризувати процес виготовлення, зберігання, продажу марок акцизного податку.

23. Охарактеризувати особливості нарахування і сплати єдиного податку.

24. Розкрити сутність мита, надати характеристику видам мита.

25. Розкрити сутність податку на доходи фізичних осіб (ПДФО). Навести хто є платниками податку. Охарактеризувати об'єкт і базу оподаткування, ставки ПДФО.

26. Розкрити сутність податкової політики та напрями її проведення

27. Розкрити сутність податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки. Описати порядок сплати

28. Охарактеризуйте особливості нарахування і сплати єдиного податку.

29. Розкрити сутність акцизного податку. Охарактеризувати суб'єкт, об'єкт, базу оподаткування.

30. Навести та охарактеризувати за видами пільги з податку на додану вартість

31. Надайте характеристику груп платників єдиного податку: особливості перебування у групі.

32. Навести порядок обчислення акцизного податку та термін сплати. Вказати строки подання звітності з акцизного податку.

33. Розкрити питання ухилення від податків і перекладання податків.

34. Охарактеризувати збір за спеціальне використання води, розкрити особливості оподаткування.

35. Розкрити сутність плати за землю, охарактеризувати особливості оподаткування фізичних осіб та юридичних осіб.

36. Розкрити сутність єдиного податку, охарактеризувати групи.

37. Розкрити сутність поняття митної вартості товарів і методи її визначення.

38. Розкрити сутність місцевих податків і зборів, охарактеризувати особливості оподаткування.

39. Охарактеризувати порядок обчислення і сплати податку на додану вартість.

40. Охарактеризуйте особливості нарахування і сплати єдиного податку.

41. Навести та охарактеризувати за видами пільги з податку на додану вартість.

ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Податковий кодекс України [Електронний ресурс] : Закон України 2755-VI від 02.12.2010 р. // Верховна Рада України. Законодавство України : [база даних]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.
2. Варналій З. С. Податкова система : підручник / З. С. Варналій, М. В. Романюк. – Київ : Знання України, 2019. – 567 с.
3. Карпенко В. В. Податкова система : навчальний посібник / В. В. Карпенко, Т. В. Колодяжна ; Харківський національний університет будівництва та архітектури. – Харків : Лідер, 2018. - 273 с.
4. Колупаєва І. В. Податкова система : Практикум / А. В. Непран, І. В. Колупаєва , І. Є. Тимченко. – Харків : Видавництво ПП Іванченка, 2019. – 271 с.
5. Андрущенко В.Л. Податкова система : навчальний посібник / В. Л. Андрущенко, Т. Тучак. – Київ : Центр учбової літератури, 2019. – 412 с.

Додаткова

1. Положення про Державну фіскальну службу України [Електронний ресурс] : Постанова КМУ № 236 від 21.05.2014 р. // Верховна Рада України. Законодавство України : [база даних]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/236-2014-п>.
2. Митний кодекс України [Електронний ресурс] : Закон України № 4495-VI від 13.03.2012 р. // Верховна Рада України. Законодавство України : [база даних]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/4495-17>.

3. Макурін А. А. Теорія оподаткування : навч. посібник [Електронний ресурс] / А. А. Макурін ; Міністерство освіти і науки України, Національний технічний університет «Дніпровська політехніка». – Дніпро : НТУ «ДП», 2018. – 75 с. – Режим доступу: <http://nmu.org.ua>.

4. Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування [Електронний ресурс] : Закон України №2464-VI від 08.07.2010 р. // Верховна Рада України. Законодавство України : [база даних]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2464-17>.

5. Калінеску Т. В. Адміністрування податків : навч. посібник для студентів вищих навчальних закладів / Т. В. Калінеску, В. О. Корецька-Гармаш, В. В. Демидович. – Київ : Центр учбової літератури, 2013. – 290 с.

Інтернет-ресурси

1. Офіційний сайт Державної фіскальної служби України - <https://tax.gov.ua>.

2. Офіційний сайт журналу «Вісник. Офіційно про податки» - <http://www.visnuk.com.ua>.

3. Офіційний веб-портал парламенту України - <https://www.rada.gov.ua>.

4. Калькулятор розрахунку мита автомобілів - <https://brokstar.com.ua/ua/dovidniki/kalkuljator-rozmitnennja-avto>.

5. Калькулятор розрахуку заробітної плати та податків <https://zponline.com.ua/salary/report/check>.

6. Калькулятор ПДВ https://bankchart.com.ua/servisy/kalkulyatory/kalkulyator_nds_onlayn

7. Рахунок вид держави <https://cost.ua/calculator/>.

8. Калькулятор податку на прибуток Україна
<https://ua.talent.com/tax-calculator>.

9. Дізнайтеся, скільки податків ви сплачуєте
<http://www.pidrahuy.org/ukr/>

10. Податковий калькулятор ПДФО
https://bankchart.com.ua/servisy/kalkulyatory/kalkulyator_naloga_ndfl.

Навчальне видання

ПОДАТКИ І ПОДАТКОВА ПОЛІТИКА

**Методичні рекомендації
для практичних занять та семінарських занять
для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої
освіти денної та заочної форм навчання
спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та
страхування»**

Автори-укладачі:

АНДРІЮЩЕНКО Ірина Сергіївна
СТЕПАНЕНКО Сергій Віталійович

Формат 60x84/16 Гарнітура Time New Roman
Папір для цифрового друку. Друк ризографічний.
ум. друк. арк.6,06
Тираж 25 пр.
Державний біотехнологічний університет
61002, м. Харків, вул. Алчевських ,44